

FinnFeilen 1

Eddy Waumans

FinnFeilen1 van [Eddy Waumans](#) is in licentie gegeven volgens een [Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Unported](#) licentie.

In FinnFeilen1 worden 10 (grammaticale en stijl-) fouten behandeld die buitenlanders die Noors studeren) vaak maken.

Op de volgende bladzijde staan 10 zinnen. Iedere zin bevat (hopelijk maar) één fout. Het nummer achter iedere zin verwijst naar de bladzijde waar deze fout gecorrigeerd wordt en van min of meer uitgebreid commentaar voorzien.

Wie zichzelf wil testen kan dat aan de hand van de oefeningen. Vaak zijn er oefeningen van een verschillende moeilijkheidsgraad, maar voor "echte" beginners zijn ze niet geschikt. Het tweede nummer na iedere zin met een fout erin verwijst naar de bladzijde met de sleutel voor de oefeningen.

Veel (studie)plezier !

Eddy Waumans

1. *Steven Gerrard blir i Liverpool. I går forlenget han kontrakten hans med klubben. [4]/[55]*
2. *Jeg har vært bort i to uker, men nå er jeg tilbake. [10]/ [57]*
3. *Hva het The Beatles når gruppen ble dannet i 1958? [13]/ [58]*
4. *En av barna fikk allergi ved ferie på Mallorca. [15]/ [59]*
5. *Jon er en ennå bedre fotballspiller enn Kjell. [17]/ [60]*
6. *Skoene til jenten ble sparket av og kasta ut døren til gaten. [19]/ [61]*
7. *Mindre mennesker, mer plass: Vanligvis er det mindre mennesker på helsestudioene i påsken, så bruk dette til din fordel. [22]/ [63]*
8. *Hei! Ja, nå er det vel lang siden vi har oppdatert denne bloggen vår! Her kommer det en liten oppdatering. [26]/ [64]*
9. *Dagbladet på sin side har de siste årene vært i samtaler med Aftenposten om å få til en distribusjonsavtale uten og lykkes [33]/ [66].*
10. *Rema 1000-sjef hang opp bilder av butikkyver*
Butikksjefen for Rema 1000 på Ålekilen i Fredrikstad, ble så lei av butikkyver at han bestemte seg for å henge opp bilder av tyvene i butikken til spott og spe. [46]/ [68]

Het eerste getal geeft telkens de bladzijde aan waar de zin verbeterd wordt; het tweede waar de sleutel van de erbij horende oefeningen staat.

1. Gerrard heeft zijn eigen contract verlengd en dus moeten we hier "sin" gebruiken. Het bezittelijk voornaamwoord "sin" verwijst naar het onderwerp van de zin, maar omdat dat onderwerp hier nu net "han" is, is de verleiding natuurlijk dubbel zo groot om "hans" te gebruiken:

Steven Gerrard blir i Liverpool. I går forlenget han kontrakten sin med klubben.

In *Til slutt stiller moren seg bak ham og grer håret hans med sin egen børste, som ligner et visnet piggsvin.* (Lars Saabye Christensen, Herman) gebruikt Hermans moeder dus *haar* (eigen) borstel om Hermans haar te kammen.

Fout is ook:

~~Trine sier at boka si kommer ut i morgen.~~

"Sin" etc. verwijzen naar het onderwerp van de zin en kunnen dus niet in het onderwerp zelf gebruikt worden. Dus: "boka hennes"

Nog twee citaten:

1. Per Egil Hegge in zijn kolom "Språket vårt" in Aftenposten:

"Noen fiskere var ute på havet, mens andre var hjemme hos deres koner" er en helt grei setning på dansk, men byr på mye advokatmat og annen elendighet på norsk.
(In het Deens verwijst "deres" naar het onderwerp "andre"; in het Noors dus niet)

2. Finn-Erik Vinjes: Moderne norsk:

Like for sin 85-årsdag kalte Herren sin trofaste tjener hjem. (vermits "sin" naar het onderwerp verwijst is het dus God die in deze zin nog net geen 85 geworden is)

Er zitten nogal wat addertjes onder het gras. Een paar voorbeelden:

1. *Det var sin sykkel Jon tok.*

"Utbrytning" is een grammaticaal verschijnsel waarbij een zinsdeel dat de nadruk krijgt, in een met "det er" of "det var" beginnende hoofdzin vooraan geplaatst wordt:

Jens studerte matematikk på Universitetet.

wordt dan:

Det var Jens som studerte matematikk på Universitetet.

By "utbrytning" wordt "sin" gebruikt ook al is het onderwerp van de hoofdzin "det"; het gebruik is dus hetzelfde als in de zin zonder "utbrytning":

Jon tok sin sykkel.

wordt dus

Det var sin sykkel Jon tok.

Det var hans sykkel Jon tok is natuurlijk ook mogelijk maar dan heeft hij iemand anders zijn fiets genomen.

2. *Sylfest Lomheim, Helene Uri og Per Egil Hegge er i markedet med hver sin nye bok. Alle dreier seg om språk.*

"Sin" is normaal hier, het verwijst naar het onderwerp "Sylfest Lomheim, Helene Uri og Per Egil Hegge".

Met "hver" wordt in deze constructie echter ook "sin" gebruikt als dat niet het geval is:

Han ga guttene hver sin bok.

3. *John Carew er en høflig og sjarmerende fyr som lærte mest av seg selv. Jeg ba ham følge sin egen sti, og ga ham gode råd på veien.*

Jeg ba ham kort og greit om å gjøre jobben sin.

Dit soort zinnen wordt verklaard door te zeggen dat het "logische" onderwerp ("ham" voor "følge" in de eerste zin, "ham" voor "gjøre" in de tweede zin) voorrang heeft op het grammaticale onderwerp ("jeg" in allebei de voorbeelden)

4. *Fengselsbunden Ratata er dummere enn sin egen skygge.*

In vergelijkingen wordt sin/sitt/si/sine gebruikt; ook al kan er in dergelijke zinnen op het einde theoretisch een persoonsvorm van "være" bijgedacht worden waardoor "sin egen skygge" onderwerp wordt

5. *Dagen etter holdt Jens og jeg rådmøte på rommet hans.*

Het is Jens' kamer en niet die van "jeg".

6. Met een zogenaamde "garpegenitiv" (vergelijkbaar met Nederlandse vormen zoals "vader z'n hoed", "Kari d'r moeder") worden vormen van "sin" gebruikt:

far sin hatt
Kari sin mor

7. En dan zijn er nog heel gemeenzame uitdrukkingen van het type:

Det er gutten sin, det! Ekte mannfolk spiser alt på fisken!
Zo mag ik het zien! Echte mannen eten de hele vis op!

Du er jenta si, du.
Jij bent m'n meisje.

die gebruikt worden tegenover kinderen.

Ten slotte nog dit fragment uit een internetforum:

Idag så barna og jeg "Den lille **muldvarpen** som ville vite hvem som hadde **bæsjet** på hodet hans". Jeg hevder **hårdnakket** at det er klinkende åpenbart innlysende klart at det skulle vært "...hodet sitt". **Samboersken**¹ er av en annen mening. **Vedde-målet**² er viktig, det gjelder å kunne sove lenge en morgen. Jeg har naturligvis rett, og likevel vil samboersken gjerne ha det eksplisitt bekreftet fra kloke lingvister.

A.

Begge deler er riktig, men de to setningene har forskjellig betydning. Bruker du 'hans' så **lurer** muldvarpen på hvem som hadde bæsjet på sitt (muldvarpens) hode. Bruker du 'sitt' så **lurer** muldvarpen på hvem som hadde bæsjet på sitt eget hode. Jeg har ikke sett programmet, så jeg kan ikke avgjøre **feiden**, men det siste krever iallfall en **ualminnelig** myk kropp, vil jeg tro...

B.

Samboeren din har 100% rett. Slik setningen står, er det **åpenbart** en tittel på et eventyr, altså at det er forfatteren som forteller at han forteller en historie som handler om muldvarpen som ville vite hvem som hadde bæsjet på

mol
gekakt (*kindertaal*)
hardnekkig

¹ mijn partner
² de weddenschap

ze zijn allebei

vraagt ... zich af

de polemiek
ongewoon

duidelijk

hodet hans. Ordet "hans" viser tydelig at det er annen som forteller dette. Muldvarpen ville snakket om hodet "sitt", ikke "hans" hode om sitt eget hode.

Dersom du skulle hatt rett, måttet det nesten ha stått: "Jeg, den lille muldvarpen, ville vite hvem som hadde bæsjet på hodet mitt".

Dus:

"Den lille muldvarpen som ville vite hvem som hadde bæsjet på hodet hans":

= Het molletje wou weten wie op zijn hoofd (d.w.z. het hoofd van het molletje) gekakt had.

Het onderwerp van de persoonsvorm "bæsjet" is "(hvem) som" en die "(hvem) som" is niet de eigenaar van "hodet". Vermits "sitt" naar het onderwerp van de zin verwijst kan het hier niet gebruikt worden.

"Den lille muldvarpen som ville vite hvem som hadde bæsjet på hodet sitt":

= het molletje wou weten wie er op zijn (eigen) hoofd gekakt had.

Hier verwijst het bezittelijk voornaamwoord bij "hodet" wel naar het onderwerp. Theoretisch is deze interpretatie (los van een context) natuurlijk wel mogelijk maar anatomisch...(een regenworm misschien?)

Oefeningen:

Oefening 1 (vrij gemakkelijk)

a. Gebruik "sin", "sitt", "si" of "hennes"

Gro har et hus, en bil og en venn.

1. Huset _____ ligger ca. 5 km fra byen.
2. Derfor trenger hun bilen _____ når hun skal treffe vennen _____
3. Vennen _____ bor i sentrum.
4. Men nå er bilen _____ gått i stykker. Den står på verksted.
(et verksted = een garage)
5. Vennene _____ sier at hun kan ta buss.
6. Men Gro er så avhengig av bilen _____!

7. Han var ektemannen _____

b. Verander de zinnen naar "Han sier at..." en gebruik "sin", "sitt", "sine" of "hans"

Voorbeeld: "Jeg har mistet nøkkelen min". → Han sier at han har mistet nøkkelen sin.

1. "Nøkkelen min var gammel." → Han sier at
2. "Jeg må hente barna mine." → Han sier at
3. "Barna mine er i barnehagen." → Han sier at
4. "Min kone er bortreist." → Han sier at
5. "Jeg savner min kone." → Han sier at
6. "Jeg liker huset mitt." → Han sier at
7. "Huset mitt er nytt." → Han sier at

c. Van wie is de auto die gewassen zou moeten worden in:

1. "Jens ville at Eva skulle vaske bilen sin"
2. "Jens ville at Eva skulle vaske bilen hans"

Oefening 2 (moeilijker): gebruik een bezittelijk voornaamwoord derde persoon enkelvoud of meervoud

1. Hun jublet som en mistenkt som nettopp hadde fått vite av forsvareren _____ at det hadde kommet nye momenter i saken.
(en moment = een element, een gegeven)
2. Hva synes du jeg skal gi Sara til bursdagen _____?
3. Jens har forstandige foreldre, og vi er trygge på at de ivaretar _____ interesser.
(å ivareta = behartigen)
4. I fjor kjøpte mamma et hus, etter at hun hadde solgt leiligheten _____.
5. Han kom hjem, badet, tok på seg den nye dressen _____ og gikk ut igjen.
(en dress = een pak, een kostuum)

6. Ingen her i huset vet at det er fødselsdagen _____.
7. Hun innså at hva hun sa og ikke sa nå kunne bli avgjørende for resten av _____ liv.
8. Frankrike henter hjem _____ spesialstyrke på 200 mann, skriver den franske avisen "Le Journal du Dimanche"
(en spesialstyrke = een speciale militaire eenheid)
9. Jeg ville aldri ha reist ut i båt med den fyren eller vennene _____
10. Det dukket opp en jente som påsto at det var _____ plass.
11. Hun skjenket i etterforskerens kopp og skrudde lokket hardt på igjen. Han la merke til de lange, ildrøde neglene _____.
(en etterforsker = een speurder; et lokk = een deksel; ildrød = vuurrood)
12. Det er klærne _____ han vasker.
13. I august er det 41 år siden Alexander Dubcek og _____ reformvennlige kommunistregime ble avsatt av Leonid Breznev, som sørget for at Tsjekkoslovakia ble hærtatt av Warszawapaktens styrker.
(å hærta = militair bezetten)
14. Det var redsel det hun så trenge seg fram i øynene _____.
15. Derfor snek jeg meg inn på rommet _____ enda jeg ikke fikk lov.
16. Hun ble sittende og lytte til skrittene _____ i trappen.
17. Han har kjøpt en av Jimi Hendrix _____ gitarer.

2. Het moet "borte" zijn. "Være" drukt een plaats uit, geen beweging:

Jeg har vært borte i tre dager.

Van een aantal bijwoorden van plaats bestaan er in het Noors twee vormen: één die op –e eindigt en één zonder die –e. De vorm met –e wordt gebruikt met werkwoorden die een plaats uitdrukken, de vorm zonder –e met werkwoorden die een beweging uitdrukken:

De belangrijkste van deze bijwoorden zijn:

borte [weg]	bort [weg]
framme/fremme [vooraan]	fram/frem [naar voren; vooruit]
hjemme [thuis]	hjem [naar huis, huiswaarts]
inne [binnen]	inn [naar binnen]
nede [beneden]	ned [naar beneden]
oppe [boven]	opp [naar boven, omhoog]
ute [buiten]	ut [naar buiten]

Een paar voorbeelden:

Katten sitter borte ved ovnen.

Han reiste bort.

Vi satt framme i bilen.

Når man skal komme seg fram i verden, må man jo ofre litt!

De var ikke hjemme.

Nå går jeg hjem.

Vi så menneskene nede på gata.

De kom ned fra fjellet.

*Solcellene oppe på taket forsyner
huset med strøm.*

Han klatret opp på taket.

Barna var ute og lekte.

Han gikk ut av huset

Hetzelfde onderscheid bestaat ook tussen de bijwoorden

der [daar]	dit [daarheen]
her [hier]	hit [hierheen]

Dus niet: *Hun har kommet her for å besøke meg*

Maar wel: *Hun har kommet hit for å besøke meg.*

Oefeningen

Oefening 1 (gemakkelijk)

1. Katten er inn/inne.
2. Hunden vil gjerne ut/ute.
3. Jeg fryser. Jeg tror jeg går inn/inne.
(å fryse = het koud hebben)
4. Han kommer alltid hjem/hjemme klokken seks.
5. Jeg liker å være hjem/hjemme om kvelden.
6. Ole, kan du komme her/hit?
7. Jeg gikk bort/borte til huset.
8. Han gikk ned/nede til stranden.
9. Jon står der bort/borte.
10. De stod opp/oppe på broen.
11. Han lengtet hjem/hjemme

Oefening 2 (wat moeilijker)

1. Han gikk gjennom porten med hendene godt ned/nede i bukselommene.
2. I tre sprang var han bort/borte ved boksen.
(et sprang = een sprong)
3. Folk løp fram/framme og tilbake.
4. Tiden var inn/inne for å sykle hjem/hjemme igjen.
5. Han hadde gått ned/nede i vaskerommet for å ta vasken ut/ute av maskinen
6. Det skal jeg huske, hvisket hun og snudde seg bort/borte.
7. Langt ut/ute fra land og ennå skjult av disen satt sjøfuglene.

(dis(en) = nevel)

8. Da hun hadde lagt seg, satt han lenge opp/oppe.

9. Stemmene deres var langt bort/borte.

10. Jeg må stikke ned/nede i lugaren og hente noen sigaretter.
(en lugar = een kajuit)

11. Så gikk han hjem/hjemme og spiste frokost.

12. Alt dette var langt bort/borte nå.

13. Marbella lå på den spanske solkysten. Hun ville i hvert fall undersøke hos reisebyrået hva det kostet å reise der/dit en uke i september.

14. Fordi kvelden var ennå mild og lyst satt han ut/ute i hagen.

15. Jeg har så mye mat i fryseren hjem/hjemme at det er nok til et halvt år

16. La oss nå gå inn/inne og drikke kaffe.

17. Han hadde sett at hun lot lyset brenne i garasjen og regnet med at hun ville gå tilbake der/dit.
(å regne med = rekenen op)

18. De var så langt bort/borte at de ikke kunne høre henne.

19. De tykke murveggene stengte vårsolen ut/ute.

20. Kom her/hit, det er her/hit det skjer!

21. Du får ikke lov til å ta bilder her inn/inne, men du er hjertelig velkommen til å komme inn/inne.

22. Det var sensommer, og folk var ut/ute i hagene sine.

23. Dette er trappen ned/nede til utgangsdøren.

24. Vi skal ikke til Oslo. Jens og Marit kommer her/hit i stedet.

25. "Jeg lå konvolutt i skuffen," sa hun. "Du må ha rotet den bort/borte."
(en konvolutt = een enveloppe)

26. Jeg er redd konvolitten er blitt bort/borte

Het gaat hier om een éénmalig feit in het verleden en dan wordt "da" (en niet "når") gebruikt:

Hva het The Beatles da gruppen ble dannet i 1958?

In het Noors geldt voor het verleden gewoonlijk de regel "den gang da, hver gang når". Het voegwoord van tijd "da" wordt dus gebruikt voor een eenmalige handeling of situatie in het verleden, het voegwoord van tijd "når" om iets aan te duiden wat herhaaldelijk gebeurde:

Da jeg var liten, glemte jeg alltid tiden når jeg leste.

De Noren zondigen overigens zelf nogal eens tegen de regel: er zijn nogal wat dialecten die andere regels voor "da" en "når" gebruiken:

Når og da faller vanskelig for mange, fordi folk på store deler av østlandsområdet følger den svenske bruksmåten, hvor da (då) forekommer sjelden. (Per Egil Hegge)

Let ook op het verschil tussen "når" en "hvis" wanneer het over de toekomst gaat:

Ring meg hvis mappen dukker opp

betekent dat wie het zegt er niet zeker van bent dat de map nog zal opduiken. (de bijzin drukt een voorwaarde uit; het Engels gebruikt hier "if"; het Nederlands "indien")

Ring meg når mappen dukker opp

betekent dat er voor de spreker geen twijfel over bestaat dat de map zal opduiken; hij/zij weet alleen niet op welk tijdstip het zal gebeuren. (De bijzin is een bijzin van tijd: h et Engels gebruikt hier "when", het Nederlands "wanneer")

En het antwoord op de vraag is: The Quarrymen.

Oefeningen

Gebruik "da" of "når".

Oefening 1 (vrij gemakkelijk)

1. Bjørnen reiste seg opp på to bein _____ han så den vettskremte gutten.
(vettskremt = doodsbang)
2. _____ det begynte å regne, forlot vi parken.
3. _____ det er helg, blir det ofte mer trafikk.
4. Jeg skrev mange brev _____ jeg var student.

5. Hun gråt _____ hun hørte hva som hadde skjedd.
6. _____ hun oppdaget feilen, rettet hun den med en gang.
7. _____ sola skinner, blir han alltid i godt humør.
8. Hun var nesten alltid i leiligheten _____ jeg kom hjem.
9. _____ vi dro, sto fremdeles bagasjen igjen.
10. Min kone var i Egypt på ferie _____ krigen brøt ut.

Oefening 2 (wat moeilijker)

1. Tor Ivar Haugen fra Beitstad hadde plutselig en stor bjørn like foran seg _____ han syklet til skolen fredag morgen.
2. _____ prisen på noe stiger, er det færre som etterspør det eller ønsker det.
(å etterspørre = naar iets vragen om het te kopen)
3. Det var en av de få gangene denne vinteren _____ han nesten var lykkelig.
4. _____ han underviste om hukommelse, pleide han å gjøre et enkelt eksperiment.
(hukommelse = geheugen)
5. Han følte en viss sorgløshet _____ han en gang i måneden møtte klubbkameratene.
6. Man skal ikke ha sine søndagsbukser på seg _____ man kjemper for frihet og sannhet.
7. _____ Johanna hadde lagt seg, satt han lenge oppe.
8. Jeg sovnet _____ de var halvferdige.
9. Mange fremholder meg som et eksempel _____ det gjelder å ha tålmodighet med folk.
(å fremholde = aanwijzen, naar voren schuiven)
10. Mange kan ta en slik forferdelig hendelse ganske rolig og så falle fullstendig sammen _____ de blir alene.
(å falle sammen = instorten)

3. "Barn" is onzijdig; dus moet ook een ernaar verwijzend woord in de onzijdige vorm staan:

Et av barna fikk allergi ved ferie på Mallorca.

Dezelfde regel geldt natuurlijk ook voor de bepaalde lidwoorden, de persoonlijke voornaamwoorden en het telwoord voor "één":

Da hun kvalifiserte seg til finalen året før, spilte hun ibvertfall ikke som om hvert anslag kunne være det siste. (Bjørnstads "Til musikken")

"Hvor er brevet?" "Ligger det ikke i skuffen?"

Manchester United har vært klart best, og har fem skudd på mål, mens Tottenham bare har ett.

Oefening

1. Jeg tar av meg slipset og putter _____ i jakkelommen.
(slips = das)
2. Han drømte om å få bo en natt eller to in _____ av de store suiteene.
3. Han gikk inn og satte seg på _____ av stolene.
4. Den 23. juni var _____ av de lyseste dagene i året.
5. Jeg fant noen penger bak denne skuffen. Gjemte du _____ der?
6. Hvis du har lyst til å drikke noe kan du ta melk. _____ står i kjøleskapet.
7. Forfatter J. K. Rowling har allerede røpet at to viktige personer kommer til å dø i løpet av den siste boken, og hun har ikke utelukket at _____ av dem kan bli Harry Potter.
(å røpe = verklappen; å utelukke = utsluiten)
8. Uten å legge fra seg brevet gikk han med _____ i hånden gjennom stuen mot entréen.
9. Forrige gang jeg kjøpte en avis, leste jeg _____ på bussen.
10. Jeg vil gjerne selge fjernsynet mitt. Jeg har funnet _____ bedre.
11. Bilen ble vasket for tre dager siden. Nå er _____ skitten igjen.
12. _____ av de viktigste debattene om impresjonismen ble ført mellom Herman Bang og Claude Monet i februar 1895 på Bjørnegård Pensjonat i Sandvika.
(pensjonat = pension)

13. Du må være norsk statsborger eller fra _____ av våre skandinaviske naboland.
14. Hun dampet iltert på sigaretten før hun knuste _____ i askebeget.
(iltert = driftig)
15. De har stanset bilen ved en rasteplass, og _____ av barna klatrer over gjerdet for å plukke noen markblomster.
(rasteplass = parkeerplaats langs snelweg)
16. Du pappa, hør her. Nesten alle i klassen har piano. Jeg holder med mamma, vi burde skaffe oss _____ altså.
(å holde med = het eens zijn met)
17. Om natten smeltet snøen og om dagen frøs _____ til is.
18. Allerede da var litteratur _____ av hans store interesser.
19. Chelsea har tilbudt tre år, mens jeg bare har _____ igjen i Real Madrid, sa den brasilianske backen.
20. Hvem bør undersøke om de er smittet?
Personer med feber over 38,5 og luftveissymptomer eller lungebetennelse, OG som enten har vært i kontakt med et bekreftet tilfelle av svineinfluensa mens _____ var syk ELLER har vært i et område der det er vedvarende lokal smitte av viruset.
(å smitte = besmetten; luftveissymptomer = problemen met de luchtwegen; lungebetennelse = longontsteking; å bekrefte = bevestigen; svineinfluensa = Mexicaanse griep; vedvarende = doorlopend)
21. Da var altså _____ av problemene hennes løst. Men det var _____ minste.
22. Har du pass?
Ja, her er _____.
23. Det finnes i mennesket dype instinkter som _____ ikke er seg bevisst.
24. Hun holdt brevet opp et øyeblikk. Så stakk hun _____ tilbake i lommen.
25. Noe nært familiemedlem var han ikke, selv om han oppførte seg som _____

4. Voor een comparatief gebruiken we "enda" en niet "ennå"

Jon er en enda bedre fotballspiller enn Kjell.

Een overzicht van het gebruik van "enda" en "ennå"

"Enda"

a. is een bijwoord van graad; het wordt gebruikt

→ om een comparatief te versterken (Nederlands "nog"):

Jeg er enda bedre enn jeg trodde.

→ voor een lidwoord of een telwoord (Nederlands "nog"):

Dette er enda et eksempel på forskning om den positive effekten kjæledyr har på mennesker.

→ in de uitdrukking "enda en gang" (= "en gang til") (Nederlands "nog eens", "nogmaals", "nog een keer"):

Jeg gjorde det enda en gang, men det hjalp ikke.

→ als versterkend woord in de uitdrukkingen "det er/var da enda godt", "det er/var da enda bra": (Nederlands "on elk geval")

Det var da enda bra det ikke bare er jeg som tenker slik!

b. Het kan eventueel ook wel eens als bijwoord van tijd in de plaats van "ennå" gebruikt worden, maar dan vooral als het over een situatie uit het verleden gaat: (Nederlands "nog")

I 1830 var Christiania enda en småby.

c. is een onderschikkend voegwoord (Nederlands "hoewel", "al"); in deze betekenis kan het vaak vervangen worden door "selv om":

Han kan ikke lese, enda han er 13 år

Ennå

"Ennå" (oudere vorm: "ennu") is een bijwoord van tijd (Nederlands "nog", "nog steeds"); een trucje om dit te onthouden is dat "nå" ook een bijwoord van tijd is. Het kan vervangen worden door "fremdeles":

Jeg er her ennå.

"Ennå ikke" = "nog niet":

Vinteren er ennå ikke over.

Oefening: gebruik "enda" of "ennå":

1. Han aktet tydeligvis ikke å fortelle noe _____
(å akte = van plan zijn)
2. Kinesisken min er ikke så god _____.
3. Han er ikke kommet _____, _____ han lovet å være presis.
4. Han likte det dårlig, men hans kone likte det _____ dårligere.
5. _____ tre tilfeller av svineinfluensa er påvist i Storbritannia.
(å påvise = aantonen)
6. Han gjennomgikk i tankene det hele _____ en gang.
(å gjennomgå = doorlopen)
7. _____ hadde de ikke skjønt at det var fare på ferde.
(det var fare på ferde = de situatie gevaarlijk was)
8. Han ble _____ mer nervøs.
9. Hvorfor slo du av pc-en, _____ jeg sa du ikke skulle gjøre det?
(pc-en= de computer)
10. Langt ute fra land og _____ skjult av disen satt sjøfuglene og konverserte hverandre på skjærene.
(dis = nevel; et skjær = "laag, rotsachtig eilandje")
11. _____ jeg har ropt flere ganger, har han ikke stått opp _____!
12. Kvelden var _____ mild og lyst.
13. Han er ikke kommet _____, men igår kom han _____ seinere.
14. Jeg har _____ ikke fått brevet ditt.
15. Jeg har ikke gjort det _____, men skal gjøre det senere.
16. Derfor snek jeg meg inn på rommet hennes _____ jeg ikke fikk lov.

6. Mja... puur grammaticaal is er niks verkeerd met deze zin, maar stilistisch klopt hij van geen kanten. Ofwel:

Skoene til jenta [of heel erg conservatief: jenten] ble sparket av og kastet ut døren til gaten.

ofwel:

Skoene til jenta blei sparka av og kasta ut døra til gata.

En dat heeft alles te maken met het "Noors" als taal en dan vooral met zijn twee varianten: de taal die gegroeid is uit het sterk door het Deens beïnvloede Noors dat in de negentiende eeuw door de burgerij gebruikt werd (officiële naam nu: "bokmål") en de taal die als reactie daarop in de negentiende eeuw gebaseerd werd op een aantal vooral West-Noorse dialecten (officiële naam nu: "nynorsk"). In de twintigste eeuw zijn er heel wat pogingen ondernomen om de twee talen dichter bij elkaar te brengen door de introductie van vormen die vooral in het Nynorsk gebruikelijk waren ook in het Bokmål toe te laten. Het achterliggende idee was om uiteindelijk tot één taal ("samnorsk") te komen. (Opmerking: in het Noors worden de namen van talen niet met een hoofdletter geschreven)

Eén van die wijzigingen was de introductie van een derde grammaticaal geslacht: waar men in het traditionele bokmål alleen en-woorden (en boken – boken) en et-woorden (et hus – huset) had kwam daar nu een vrouwelijk geslacht (ei hytte – hytta) bij. Van het onbepaald lidwoord "ei" zal je zeker in geschreven Bokmål niet veel merken, maar de bepaalde vorm op –a heeft voor een aantal woorden wel degelijk ingang gevonden. Zo is de vorm "jenten" nu (behalve misschien in Bergen) grotendeels in onbruik geraakt; ook "døra" en "gata" zijn mogelijk, maar worden niet zo algemeen gebruikt.

Een andere wijziging was het toelaten van –a als suffix voor de verleden tijd en het voltooid deelwoord bij die zwakke werkwoorden die normaal op –et eindigden; zodat naast "sparke – sparket – sparket" ook "sparke – sparka – sparka" toegelaten werd. Verder werden ook een heleboel nevenvormen toegelaten, zoals "raud" naast "rød". En dan krijg je natuurlijk de volgende situatie: "I offisiell rettskrivning for bokmål har hver tredje oppslagsord en eller flere varianter" (Per Anders Madsen)

Veel sprekers van het traditionele Bokmål waren niet te spreken over deze wijzigingen en negeerden ze dan ook. Hun argument was dat als je die "nieuwe" vormen consequent zou gebruiken je geen bokmål meer had maar nynorsk. Een typisch voorbeeld was dat als je in plaats van "Skogbunnen ble dekket av dugg" ("de bodem van het woud werd door dauw bedekt") de nieuw toegelaten vormen "Skaubotnen blei dekka av dogg" gebruikte, je eigenlijk gewoon een zin in het nynorsk kreeg! Ook het feit dat er woorden die erg Nynorsk klonken in het Bokmål geïntroduceerd werden zinde hen niet.

En dus zijn er heel wat verschillende taalvormen, ieder met hun aanhang.

Aan de heel "conservatieve" kant hebben we het "Riksmålsforbundet", dat een heel behoudsgezind Bokmål propageert met heel weinig a-vormen voor vrouwelijke woorden en zeker geen –a vormen voor zwakke werkwoorden ("riksmål" is de oude naam voor "bokmål"): "Riksmålsforbundet arbeider for at riksmålet skal få tilbake sin offisielle status."

Dan is er het "Bokmålsforbundet" dat wat minder radikaal is, maar toch ook niet veel wijzingen aanvaardt: "Bokmålsforbundet har som formål å arbeide for at Norge skal få kun ett skriftspråk, det som i dag kalles moderat bokmål." Op de vraag "Er riksmål og offisiell bokmålsnormal nå sammenfallende?" antwoordt Riksmålforbundet:

Det er nok ikke tilfellet, men avstanden er blitt mye mindre. Riksmålsbrukere kan glede seg over at mange former som er hyppige i bruk, igjen er tillatt. Innenfor den offisielle bokmålsnormen er det likevel tillatt å skrive radikalt, eksempelvis slik: I går brøyt en tjuv seg inn i kirka. Han knuste et kjellervindu og krøyp inn gjennom det. Noen arbeidere som jobba i nabohuset, oppdaga fyren og varsla politiet. Det gikk greit å få fakka han, for skoa hans sto igjen utafør vinduet. Men slik skriver jo de færreste.

"Landslaget for språklig samling" is dan weer voorstander van een "radikalt, moderne bokmål" met de "nieuwe" vormen: niet langer "en jente oppe på broen kastet en sten i elven" dus maar wel "ei jente oppe på brua kasta en stein i elva".

"Noregs Mållag" komt op voor de rechten van de Nynorsksprekers: "Noregs Mållag arbeider for at alle skal få kunna bruka nynorsk, og at nynorsk skal kunna brukast når som helst og kvar som helst."

En dan zijn er ook nog de fans van de (conservatieve) Nynorskvariant "høgnorsk" verzameld in "Ivar Aasen-sambandet"!

Begin er maar aan!

Oefening

Tot welke Bokmålvariant (radikalt bokmål [RB], konservativt bokmål [KB], riksmål[R]) behoren de volgende vormen?

1. "trett": "Jeg er trett og vil sove"
2. "barna": "Barna ble hentet fra skolen"
3. "snakka": "Hva snakka du om?"
4. "hytten": "Når ble denne hytten bygget?"

RB	MB	R

7. Voor zelfstandige naamwoorden in het meervoud wordt "få" ("weinig") gebruikt en de comparatief van "få" is "færre":

Færre mennesker, mer plass: Vanligvis er det færre mennesker på helsestudioene i påsken, så bruk dette til din fordel.

Wanneer gebruiken we dan "mindre"? "Mindre" is :

a. de comparatief van "liten" (klein)

Askeskyen er mindre enn antatt.

(en askesky = een aswolk; antatt = aangenomen)

Ring kundeservice for informasjon om hvor du kan levere inn mindre apparater som støvsugere og mikrobølgeovner.

(kundeservice = de klantendienst)

"Mindere apparater" zijn dus kleine apparaten, "færre apparater" minder apparaten!

b. de comparatief van "lite" (weinig) dat voor een stofnaam (een enkelvoud dus) gebruikt wordt:

Katter drikker mindre vann enn hunder.

c. de comparatiefvorm die gebruikt wordt voor de vorming van de "omgekeerde comparatief" ("groter" = comparatief, "minder groot" = omgekeerde comparatief).
"Mindre" staat hier dus voor een adjectief:

Een paar voorbeelden:

* minder groot (dan) → mindre stor (enn):

Reformen blir mindre stor enn Obama hadde håpet på.

(reformen = de hervorming)

* minder moeilijk (dan) → mindre vanskelig (enn):

Det var mindre vanskelig enn forventet.

* minder gevaarlijk (dan) → mindre farlig (enn)

Det er mindre farlig å bruke en sløv kniv.

(sløv = bot)

* minder humoristisch (dan) → mindre humoristisk (enn):

Bloggens tone er noe stivere og mindre humoristisk enn den tidligere har vært.

Het verschil tussen "færre" en "mindre" is blijkbaar ook voor heel wat Noren een probleem, want de zin met de fout erin komt uit "10 tips til en sunn påske", te vinden op de "nettavis" van TV 2.

Leslie Lofson gaf volgend (ironisch) commentaar op de zin:

Godt nytt til alle storvokste, nå kan vi ta rotta på de kortvokste en gang for alle! Krev din rett på helsestudioene i påsken, små mennesker skal vi bruke til vår fordel!

(alle storvokste = iedereen die groot van gestalte is; ta rotta på = te grazen nemen; helsestudioene = de fitnesscentra)

Het is in elk geval een fout die wel meer voorkomt:

Stemningen var god selv om solen sviktet. Dessverre av samme grunn var det mindre mennesker der enn i fjor! (www.mseip.no/Hovedsider/aktuelt.htm)

(å svikte = het laten afweten)

Det siste mennesket som ble drept av ulv ble drept for 200 år siden. Og det var på en tid hvor det var langt mindre mennesker og MER ulv i landet enn vi har i dag.

(<http://zoo.no/forum/showthread.php?p=330428>)

De volgende zinnen zijn dus wel correct:

** I årene som fulgte, kom pesten tilbake, gang på gang. Det ble færre og færre mennesker i landet vårt. Rundt 1450 bodde det ikke stort flere mennesker i Norge enn det bor i Trondheim i dag.*

(Harald Skjønberg: Svartedauden. Da pesten kom til Norge)

** Det omkommer færre mennesker i Norge i brann sett i forhold til folketallet enn i de øvrige nordiske landene.*

(folketallet = de bevolkingsgrootte)

** Det bor litt færre mennesker i Nicaragua enn i Norge.*

De volgende zinnen illustreren mooi het verschil in betekenis tussen "færre" en "mindre":

* *Melketennene er mye mindre og færre enn de blivende.* [d.w.z. ze zijn veel kleiner en er zijn er minder van]

(de blivende = d.w.z. de tanden die de melktanden vervangen)

* *Når matlysten forsvinner, spiser man som regel mindre og færre måltider.* [d.w.z. men eet minder maaltijden en de maaltijden die men eet zijn minder groot qua omvang]

(matlysten = de eetlust; som regel = meestal)

* *Norske postkontorer blir mindre og får færre ansatte.* [d.w.z. de Noorse postkantoren worden kleiner qua ruimte en er werken minder mensen]

(ansatte = employés)

Oefeningen:

a. Vrij gemakkelijk

1. Hans bil er _____ enn min.
2. Hun er _____ pen enn meg.
3. Er det _____ biler på Lillehammer nå?
4. En dusj bruker _____ vann.
5. Flere spørsmål, men _____ svar!
6. Det er _____ jobber her.
7. Tyskerne drikker stadig _____ øl.

b. Wat moeilijker:

1. Den nye motorveien mellom Grimstad og Kristiansand har gitt både vesentlig _____ og _____ alvorlige ulykker enn før.
2. Er den nye leiligheten _____ enn den gamle?
3. Er huset større enn deres?
Nei, det er _____.
4. Isbjørnen trues av miljøgifter og _____ sjøis.
(trues = wordt bedreigd)
5. Grønn kampanje ga _____ biltrafikk.
6. _____ leser aviser.
7. Er mat fra mikrobølgeovnen _____ sunn enn annen mat?
8. Flere behandles, _____ legges inn. Antall sykehusinnleggelseser går ned, men mer bruk av dagbehandling og poliklinikk medfører at flere pasienter blir behandlet.
(å legge inn = hospitaliseren; å medføre = met zich meebrenge)
9. Jo _____ man tenker, desto bedre er det.
10. _____ salt gir sunt hjerte.
11. Det er gledelig at det blir _____ reklame for mat som inneholder mye sukker.
12. Dyr er _____ farlige enn mennesker.
13. _____ studenter stryker. Strykprosenten ved universiteter og høyskoler gikk ned fra 2008 til 2009.
(å stryke = niet slagen voor een examen; strykprosenten = het percentage niet-geslaagden)
14. _____ menn blir fedre. Hver fjerde mann over 45 år er nå barnløs.

8. Het gaat hier over een tijdsperiode en dan gebruiken we "lenge":

Det er nå vel lenge siden vi har oppdatert denne bloggen vår.

"Lang" is een bijvoeglijk naamwoord:

Det var lang kø foran skranken.

Et langt tog kom tøffende inn på stasjonen.

De to gikk med lange skritt mot soverommet.

Marco Polos nedtegnelser fra den lange reisen til Kina.

Hun hadde (uten mors tillatelse) klippet det lange håret sitt rett før jul.

De lange beina og den korte kroppen gjør det vanskelig for sjiraffen å trave uten å snuble.

Tussen haakjes:

Let erop dat het Nederlandse "lang" gewoonlijk gaat gewoonlijk met "høy" vertaald wordt als het over personen ("Opvallend is dat hoewel vrouwen een lange man prefereren, de meeste mannen niet per se een voorkeur hebben voor lange dames") en glazen ("Serveer in een lang glas met ijs") gaat. Voor ladders wordt "høy" of "lang" gebruikt:

Hvor høy er du?

Fyll et høyt glass med is. Hell i vodka, eple og sitronjuice.

Kong Olav syntes han så en høy stige og gikk oppover den opp i luften.

Han gikk inn i garasjen og dro fram en lang stige

Als het over kleren gaat ("en lange rok") gebruikt het Noors gewoonlijk "sid":

en sid skjorte

et sidt skjørt

side kåper

"Lenge" is een bijwoord van tijd:

En bedre sko til den prisen skal du lete lenge etter.

Let op de uitdrukking "det er lenge siden jeg" (niet "langt"):

Det er lenge siden jeg har skrevet noe.

Er is echter een grote "maar":

Vele bijvoeglijke naamwoorden kan je tot bijwoorden omvormen door er een –t achter te plaatsen:

De var en vakker sang *De sang vakker*
Raske svar *De svarte rasket*

Dit is ook mogelijk met het bijvoeglijk naamwoord "lang":

Han hoppet langt.

"Han gikk langt " en "Han gikk lenge" zijn dus allebei mogelijk: "Han gikk langt" verwijst naar de afstand; "Han gikk lenge" naar de tijd.

Maar ook daarmee zijn niet alle problemen opgelost:

- De comparatief en de superlatief van het adjectief "lang" (en zijn neenvormen "langt" (onzijdig) en "lange" (meervoud en bepaalde vorm)) zijn "lengre" en "lengst":

Vi hadde en lengre samtale (comparatief van "lang")

Det hele utvirket seg til den lengste samtalen jeg noen gang har hatt (superlatief van "lang")

- De comparatief en de superlatief van het bijwoord "lenge" zijn "lenger" en "lengst":

Samtalen varte lenger enn første gangen (comparatief van "lenge")

Hvilken av Heyerdahls ekspedisjoner varte lengst? (superlatief van "lenge")

- De comparatief en de superlatief van het bijwoord "langt" zijn "lenger" en "lengst":

Avstanden var lengre enn de hadde trodd (comparatief van het bijvoeglijk naamwoord "lang"),
så de kom ikke lenger den dagen (comparatief van het bijwoord "langt")

De hoppet langt, men begge hadde hoppet lenger før (comparatief van het bijwoord "langt")

Dette var et lengre hopp enn ved forrige forsøk. (Het is "et langt hopp", maar we hebben hier te maken met het adjectief "langt" en niet met het bijwoord "langt" en dus is de comparatief "lengre")

Een troost: de Noren sukkelen hier soms ook zelf mee want in een aantal dialecten wordt er geen onderscheid gemaakt tussen "lenger" en "lengre"

Nog een korte herhaling/illustratie:

- het adjectief "lengre" (comparatief van het bijvoeglijk naamwoord "lang"):

*Lærdalstunnelen
er lengre enn
Folgefonnntunnelen*

- het adjectief "lengre" (comparatief van het bijvoeglijk naamwoord "langt": "et langt liv"):

Fysisk aktivitet kan gi deg et lengre og lykkeligere liv

- het bijwoord "lenger" (comparatief van het bijwoord "langt"):

Hvis 300 soldager ikke er nok for deg, må du dra lenger enn til Spania. Her i Dubai skal det visstnok være mellom 360-365 soldager i året.

- het bijwoord "lenger" (comparatief van het bijwoord "lengte"):

Tidligere studier har antydnet at menn med yngre koner lever lenger enn de som deler livet med en jevnaldrende partner.

Oefeningen

Oefening 1: (vrij gemakkelijk)

Kies uit: "lang", "langt", "lange" en "lenge"

1. En _____ mur.
2. Han sprang _____.
3. Hvor _____ har dere reist? 200 mil.
4. Det var en _____ reise.
5. Jeg drømte at jeg var i et _____ hus med mange rom.
6. Hvor _____ har dere bodd her? I to måneder.
7. Skal dere bli her _____?
8. Det ble mange _____ dager.
9. Bilturen var _____.
10. Har du _____ vei til skolen?
11. Tar det _____ tid?
12. Hvor _____ vei er det til busstoppet?
13. Har du lest den _____ boka?
14. Det er _____ siden jeg har skrevet til deg.
15. Jeg skrev et _____ brev i går.
16. Det har vært en _____ og vanskelig dag.
17. Vi har gått en _____ tur.
18. Vi hadde en _____ telefonsamtale. Vi snakket _____.
19. Det var en kort tur, men de var borte _____.
20. Har du kjent henne _____?

Oefening 2 (wat moeilijker)

Kies uit: "lang", "langt", "lange" en "lenge":

1. Vi er på _____ nær ferdige.
2. Du trenger ikke reise _____ for å få en ekte cruise-opplevelse. Hver eneste dag legger Color Fantasy og Color Magic ut på cruise mellom Oslo og Kiel.
3. Jeg vet ikke hvor _____ eller _____ vi løp.
4. Du må gjerne gå inn så _____.
5. Sjefen min ble rasende fordi jeg ble borte for _____.
6. Ferskvarer holder seg ikke _____ i varmen.
7. De fortalte at de savnet Helena, men regnet med at hun ville bli _____ borte.
(å savne = missen)
8. Veien til hytta virket forferdelig _____.
9. Det er _____ å gå 9 mil på ski!
10. De satt der til _____ på natt og planla fremtiden.
(å planlegge = plannen, utstippelen)
11. Med en viss porsjon arroganse kan man komme _____.
12. De visste at det kunne bli meget _____ til de så hverandre igjen.
13. De må ha vært _____ siden.
14. Det er _____ siden jeg sist så henne.
15. Det er _____ å gå hele veien.
16. De var noen minutter som virket pinlig _____
17. Ytringsfriheten går _____

Oefening 3 (moeilijker)

Kies uit: lenger, lengre, lengst, lengste

1. Jeg sprang _____, men hadde jeg vært i bedre form, kunne jeg sprunget enda _____.

2. Vi gikk langt og _____ enn langt.
3. Jeg har _____ skolevei enn deg.
4. Vi går _____ på skolen enn før.
5. Veien er _____ enn jeg trodde.
6. Du var her _____ enn meg.
7. Japanske kvinner lever _____. (*gebruik een superlatief*)
8. Listen ble _____ enn hun trodde.
9. Timen varte _____. enn den skulle.
(en time = een lesuur)
10. Raftsundet bro i Lofoten er den _____ broen i verden av denne typen.

Oefening 4 (moeilijk)

Kies uit: "lenger", "lengre", "lengst", "lengste"

1. Hun vinket til noen hun kjente _____ bak i lokalet.
(å vinke = zwaaien)
2. Bestefar hadde levd _____ enn noen trodde var mulig.
3. Jeg gidder ikke å høre på dette kvinnefolkpratet _____.
(å gidde = zin hebben om)
4. Sola gikk ned og skyggene ble _____.
5. Jeg kom fram på stien et godt stykke _____ framme enn han.
6. En idrettsutøver vil gjerne være raskest, hoppe høyest eller løpe _____.
7. Hun vil at lærerne skal ha _____ arbeidsdag.
8. En gang gikk veien til mannens hjerte gjennom magen, men slik er det visst ikke _____.
9. Verdens _____ negler knakk. Lee Redmond fra Salt Lake City i USA mistet rekordneglene i bilulykke.

10. Det hoppet var _____ enn jeg hadde trodd.

11. Læreren så at han måtte skrive en _____ stil neste gang.
(stil = opstel)

12. Vi har ikke _____ bruk for så mange arbeidere.

9. "Lykkes" is een infinitief en daar moet "å" voor komen:

Dagbladet på sin side har de siste årene vært i samtaler med Aftenposten om å få til en distribusjonsavtale uten å lykkes.

Het verschil tussen "og" en "å"; het is iets waar vele Noren zelf mee sukkelen: de twee woorden worden immers gewoonlijk op een identieke manier uitgesproken. Theoretisch is het verschil nochtans eenvoudig:

→ "og" is een NEVENSCHIKKEND VOEGWOORD (en verbindt dus gelijkwaardige zinsdelen of zinnen):

*De spiste poteter og gulrøtter.
De kom og satte seg rundt bordet.*

Er is hier dan ook heel vaak sprake van samentrekking: de volledige (maar zelden gebruikte) zinnen zijn:

*De spiste poteter og de spiste gulrøtter.
De kom og de satte seg rundt bordet.*

→ "å" geeft aan dat er een INFINITIEF VOLGT; je kan het met het Engelse "to" vergelijken:

Jeg glemte å poste brevet I forgot to post the letter.

Dat betekent echter niet dat er een absolute correspondentie tussen het Noorse "å" en het Engelse "to" is:

Det er morsomt å lese

kan zowel als

Reading is fun

als door

It's fun to read

vertaald worden.

Soms verschijnt er bij een vertaling naar het Nederlands "te" voor "å"

Det var vanskelig å finne svaret.

It was difficult to find the answer; the answer was difficult to find.

Het was moeilijk om het antwoord te vinden; het antwoord was moeilijk te vinden

Dit is vooral het geval in de vertaling van "om te + beknopte bijzin van doel":

Kripos vil komme for å undersøke brannen.

Kripos zal komen/ komt om de brand te onderzoeken.

"å" staat normaal dadelijk voor de infinitief; eventueel kunnen de twee wel door "ikke" (of een bijwoord van frequentie) gescheiden worden:

Jeg lofte å ikke nevne det.

Jeg lover å aldri komme tilbake.

Sykdommen ser ut til å ofte komme snikende.

MAAR WAAR ZIT DAN HET PROBLEEM?

Het probleem is dat

ook "og" voor een infinitief kan staan. Dit is met name het geval bij samentrekkingen (zie hierboven):

Vi liker å danse og synge.

De volledige zin is eigenlijk:

Vi liker å danse og vi liker å synge.

Wanneer "vi liker" de tweede keer weggelaten wordt, valt ook de "å" mee weg:

Han liker å ligge og (han liker å) lese.

En waarom staat er dan geen "og" tussen de infinitieven "lære" en "skrive" in de volgende zin?

Femåringer kan lære å skrive og lese på fem uker, hevder fagfolk.

Omdat er hier geen sprake is van nevenschikking of samentrekking: het gaat over "leren schrijven en (leren) lezen", niet over "leren en schrijven en lezen".

~~*Femåringer kan lære og femåringer kan skrive*~~

is géén correcte zin.

Vergelijk:

Skal du da aldri slutte å røyke?

→ Het gaat hier niet over "stoppen" en "roken", maar over "stoppen met roken!!"

Vi må håpe å komme i en bra posisjon.

→ Het gaat hier niet om "moeten hopen" en "een goede plaats te pakken moeten krijgen", maar om "moeten hopen dat we een goede plaats te pakken krijgen".

Vi må håpe og tro at Europa klarer å håndtere gjeldskrisen.
(gjeldskrisen = de schulden crisis)

→ Hier gaat het wel over twee dingen: "we moeten hopen" en "we moeten geloven" dat Europa erin zal slagen de schulden crisis onder controle te krijgen, en dus "og" tussen "håpe" en "tro".

Twee "handigheidjes" die de Noren vaak gebruiken zijn:

a. kijken of je voor het eerste werkwoord "både" kan zetten; de uitdrukking is immers "både ... og" ("zowel ... als")

Een voorbeeld:

Jeg lærer (både) å skrive og (å) lese.

Opgelet!

Wordt "både" effectief gebruikt in de zin, dan moet na de "og" ook nog "å" volgen:

Det er viktig at barn og ungdom lærer seg både å tape og å vinne.

(Dat geldt natuurlijk niet bij werkwoorden die met een infinitief zonder "å" gebruikt worden!)

Anne kan danse og synge.

Anne kan både danse og synge.

b. de zin in de verleden tijd zetten (de zogenaamde "fortidsprøven"); krijg je twee verleden tijden dan moet je "og" tussen de twee werkwoorden van je oorspronkelijke zin gebruiken; komt alleen het eerste werkwoord in de verleden tijd, dan moet je de twee werkwoorden van je oorspronkelijke zin met "å" verbinden.

Een voorbeeld:

De snakker [o:] ler.

Verleden tijd: De snakket [o:] lo.

Twee verleden tijden: dus: De snakker og ler.

Het probleem is dat je hier natuurlijk al behoorlijk wat taalgevoel moet voor hebben, vooral omdat er van je verwacht wordt dat je de zin soms "aanpast":

Alle studentene må lære [o:] skrive reportasje.

Verleden tijd: Alle studentene måtte lære [o:] skrive reportasje.

Dat lost dus niks op want geen enkel van de twee werkwoorden die door [o:] verbonden worden staat hier in de verleden tijd. Dan moeten we de zin wat "aanpassen":

Alle studentene lærte [o:] skrive reportasje.

Maar één verleden tijd, dus "Alle studentene måtte lære å skrive reportasje".

Maar "aanpassen" en de zinsbouw dus eigenlijk veranderen is een gevaarlijk procédé. Het volgende stukje komt uit een nieuwsgroep (Finn-Erik Vinje is de auteur van een aantal boeken over correct taalgebruik)

Til trøst for oss alle:

Selv Finn Erik Vinje synes det er vanskelig å vite om det skal være og eller å i en setning som:

Han ville sette i gang og/å rydde med en gang.

Fortidsprøve:

1 *Han satte i gang og ryddet med en gang*

2 *Han satte i gang å rydde med en gang.*

Begge måter høres jo greie ut. Vinje mener de fleste språkbrukere trolig finner seg best til rette med alternativ 2, altså blir det: *Han ville sette i gang å rydde med en gang.*

Is hiermee nu alles gezegd? Jammer genoeg niet...

A. In de merkwaardige constructie

Onderwerp + bli + onvoltooid deelwoord (werkwoord 1) + [o:] + infinitief (werkw. 2)

Han ble sittende [o:] prate med journalistene hele kvelden.

moet "og" gebruikt worden:

Han ble sittende og prate med journalistene hele kvelden.

B. "og" kan ook een bijwoord zijn: dan betekent het "ook", wordt het gewoonlijk aan het einde van de zin gezet, vaak als [o:g] uitgesproken en soms met een accent geschreven:

Det tror jeg òg!

C. Let op het onderscheid tussen "være snill/vennlig og" en "være så snill/vennlig å":

Kan du være snill og komme?

Kunne du være så snill å sende det til meg?

Vil du være vennlig og forklare meg hva du mener?

Vil du være så vennlig å ikke avbryte meg når jeg snakker?

D. In de uitdrukkingen "så å si" ("bij wijze van spreken", "zogezegd"), "vel å merke" ("welteverstaan", "begrijp me goed") en "sant å si" ("eigenlijk") wordt altijd "å" gebruikt:

NORGE – HELLAS 4-0: Norge så å si VM-klar.

Faren for å drukne vil jeg anslå til rundt 0 % (vel å merke hvis du kan svømme!)

Sant å si er rommene veldig små.

E. "å" kan ook gebruikt worden als

- zelfstandig naamwoord:

Miljøtips fra A til Å

Det så feil ut med to å-er etter hverandre.

- tussenwerpsel: het drukt dan verrassing uit:

Å, så flott du er!

Å nei. Er det sant?

Een interessante website voor meer informatie is:

<http://home.online.no/~jomagnev/norsk/ovelser/ogaa/ogaaind.html>

Oefeningen

1. Gebruik "å" of "og"

- a. Per var ute _____ spilte golf med sjefen sin.
- b. Alle kom for _____ delta på treninga, men hallen var stengt.
- c. Det skjer overalt i verden hvor det er bruer _____ tuneller.
- d. Jeg skal på Stovnersenteret for _____ spise pizza.
- e. Jeg skal på Stovnersenteret _____ spise pizza.
- f. LSK holdt ballen på bakken _____ lyktes med det i stor grad.
- g. Ronny, nå må du gå _____ legge deg
- h. Han ble stående _____ se på henne i noen sekunder.
- i. Vi sang _____ danset.
- j. Jeg slapp _____ snakke med ham.
- k. Han lot dem stå _____ vente.
- l. Han lovet _____ komme ofte.

m.

Rødhette _____ ulven
snakket med hverandre.

- n. Han satte seg ned for _____ tenke.
- o. Jeg liker _____ spille fotball _____ håndball.
- p. p. Han sitter _____ leser.

9.

Bli her ____ ikke vær så feig!!!
(feig = laf)

r. De ropte _____ skrek.

s. Vi har jobbet _____ slitt.

t. Hun likte _____ synge.

u. Han liker _____ ligge _____ lese.

v. Han lukket øynene _____ lyttet.

w. Kona likte ikke bilen, så vi blir vel nødt til _____ gi henne en annen.

x. Du trenger noen _____ snakke med.

y. Det begynner _____ bli sent.

2. Vind de fout(en) in de volgende teksten:

A.

En **bymann**¹ var turist på **landet**², og hadde leid seg rom på en **bondegård**. En morgen mens han satt på kjøkkenet og spiste egg og bacon til frokost, kom det en **møkkete**¹ gris **ruslende**² rett inn gjennom døren. Grisen kom helt bort til bymannen og begynte å **gni** seg inntil **buksebeinet** hans.

– Dette var da en usedvanlig søt liten gris, bemerket bymannen **syrlig**.

– Ja, ikke sant? **kvitret** bondekonaen. – Ikke er han **hevngjerrig**, heller - det er nemlig broren hans du sitter å spiser.

¹ stedeling; ² op het platteland
boerderij

¹ vuil; ² binnengesjokt
wrijven
broekspijp

zuur

kwetterde
wraakzuchtig

B.

Norges nest største pengegevinst noensinne:

Vant 43 millioner i dag

En V75-bong som ble levert inn i Oslo i dag tidlig gir eieren **hele** 43,6 millioner kroner i gevinst.

niet minder dan

Norsk Rikstoto bekrefter at en bong som ble levert inn i morgentimene er nå god for over 43 millioner kroner.

- Det er én kupong som **har stukket av** med hele 43 millioner kroner, sier administrerende direktør i Norsk Rikstoto, Harald Derum.

ervandoor is

- Dette er rett og **slett**¹ en **fantastisk** følelse. Vanligvis² pleier jeg og en kamerat å spille V75 hver lørdag, og vi pleier bevisst å spille litt utradisjonelt for og være med i kampen om de store pengene.

¹ gewoonweg; ² gewoonlijk

I dag ble bongen litt dyrere enn hva vi pleier å satse. Derfor ringte vi noen kamerater. Min bror og to andre familiefedre på båttur med koner og barn **spleiset** på 20 prosent av **innsatsen**.

delen
de inzet

En **ytterlige**¹ telefon til en annen **kompis**² gjorde at ti prosent til av innsatsen var fordelt. Vanligvis venter jeg til V75-sendingen på NRK klokka 18.00 for å følge resultatene, men i dag ringte jeg Norsk Rikstotos resultattelefon fra og med tredje løp for å holde meg oppdatert, sier hovedmannen bak kjempegevinsten.

¹ nog een; ² maat

3. Gebruik "à" of "og"

a. De ble sittende ____ vente.

b. Han tenkte ____ reise ut ____ bade.

c.

Han var så frekk ____ spørre meg om han
besto eksamen!!!

(å bestå eksamen = slagen voor een examen)

d. Hun reiste seg for ____ slippe ____ snakke med dem.

e. Barna skulle begynne ____ lære ____ male.

f. Moren kunne ikke kunsten ____ slutte ____ røyke.

g. Hun pleier sin far ____ mor. (å pleie = zorgen voor)

h. De pleide ____ drikke kaffe ____ prate ____ le.

i. ____, er det deg igjen?

j.

Virkelig? Er du også en søt liten pusekatt,
akkurat som jeg? Skal vi møtes ____ leke
sammen nede ved elven?

(en pusekatt = een "poesje")

k. Tiden var inne for ____ sykle hjem igjen.

l. Det var i ____ for seg ikke så merkverdig.

m. Vær så snill ____ ikke gå fra meg.

- o. Hvem var det som stod ___ banket?
- p. De fikk meg til ___ prate om mange ting.
- r. Vi var de eneste på hele hotellet, og det var sant _____ si en skam.
- s. Vil du være så snill _____ svare på dette spørsmålet?

4. In de volgende tekstfragmenten zijn alle å's en og's weggelaten. Zet ze weer op hun juiste plaats:

A. Dette var litt av en historie! Du har god fantasi, en veldig fin måte skrive på, fortsett utvikle dette. Historien om Bernt er noe av det mest romantiske jeg har lest!

B. En krokodille som skulle **bedøves**, gikk plutselig til **angrep**¹ i en **dyrehage**² på Taiwan. Dyrlegen, som trodde at dyret var i ferd med sovne inn, fikk **revet av** den ene underarmen. **Heldigvis** klarte han komme seg ut av **buret**, men armen hans ble hengende igjen i **kjeften** til krokodillen. Politiet ble innkalt, de måtte skyte krokodillen for få tak i armen.

verdoofd worden
¹ aanval; ² dierentuin
 afgerukt
 gelukkig
 de kooi
 de muil

Dyrlegen ble straks kjørt til et sykehus, han var ved bevissthet da han ble lagt på **operasjonsbordet**. En time senere ble armen brakt inn, legene kunne starte operasjonen med **sy** den på igjen. Det var en komplisert vanskelig operasjon, for det var mange muskler, nerver **blodårer** som skulle sys sammen for få til et vellykket resultat.

de operatietafel
 naaien
 bloedvaten

5. En nu echt moeilijk (?)

- a. Hun skulle ut ___ kjøre
- b. De ble stående _____ snakke.
- c. Politiet ville dra _____ arrestere mannen.
- d. Vi spurte om _____ få slippe ___ bli hørt.
- e. Hatten ble hengende _____ dingle.
- f. Jentene prøvde så _____ si aldri å lure seg unna.
- g. De ville inn _____ se på fjernsyn.

- h. Diplomaten ble stående _____ rødme _____ stamme.
(å stamme = stamelen)
- i. "Alle som hadde lyst til _____ komme _____ delta i debatten hadde anledning til det" la han til.
- j. La være _____ kjøre!
- k. Nippende til konjakken lente han seg bakover _____ lukket øynene.
- l. Han sa opp jobben sin på postkontoret for _____ begynne _____ skrive på heltid.
- m. Nå er vi framme, sa han. – Vær så god _____ stig av.
- o. Jeg ble bare sittende _____ tenke litt.
- r. Han måtte huske _____ ta boken med.
- s. Til tross for at han var enslig og bare hadde seg selv _____ tenke på, begynte han _____ få pengeproblemer.
(til tross for = ook al; enslig = alleenstaand)
- t. De ringte og ba ham _____ komme til Stockholm for å snakke om saken.
- u. Jeg ba deg om _____ ikke gjøre det.
- v. Hunden hadde en plagsom tilbøyelighet til _____ tygge på alt den kunne få tak i.
(tilbøyelighet = neiging)
- x. Han vil være med, han _____!
- y. _____ er siste bokstav i alfabetet.
- z. Vil du være snill _____ fortelle oss hva du tenker?

6. Voor wie er nu nog niet genoeg van heeft: deze oefening gepikt uit "Aftenposten – test deg selv"

1.
 De begynte å hoppe å danse.
 De begynte og hoppe og danse.
 De begynte å hoppe og danse.

2.

- De skulle ut og reise, vel og merke.
- De skulle ut og reise, vel å merke.
- De skulle ut å reise, vel å merke.

3.

- Å huske å få med seg alt er ikke lett.
- Og huske og få med seg alt er ikke lett.
- Å huske og få med seg alt er ikke lett.

4.

- Hun ble sittende og synge litt, hun hadde ikke lyst til og gå ut.
- Hun ble sittende å synge litt, hun hadde ikke lyst til å gå ut.
- Hun ble sittende og synge litt, hun hadde ikke lyst til å gå ut.

5.

- De kunne lese og skrive og regne.
- De kunne lese å skrive å regne.
- De kunne lese og skrive å regne.

6.

- Sant å si liker jeg å lage mat.
- Sant og si liker jeg og lage mat.
- Sant og si liker jeg å lage mat.

7.

- Tenk og kjøpe en sofa som er vond og sitte i!
- Tenk å kjøpe en sofa som er vond og sitte i!
- Tenk å kjøpe en sofa som er vond å sitte i!

8.

- Tiden går med til redigering og og skrive nye artikler.
- Tiden går med til redigering og å skrive nye artikler.
- Tiden går med til redigering å å skrive nye artikler.

9.

- De satt og la ut om fisketuren og fangsten.
 - De satt å la ut om fisketuren å fangsten.
 - De satt å la ut om fisketuren og fangsten.
- (å legge ut om = erop los vertellen)

10.

- De fikk lære kunsten å tilberede å smake til maten.
- De fikk lære kunsten og tilberede og smake til maten.
- De fikk lære kunsten å tilberede og smake til maten.

10. "Henge" is een overgankelijk (= transitief) werkwoord hier en dan is het zwak in de verleden tijd:

Rema 1000-sjef hengte opp bilder av butikkyver

"Å henge" is een van de zogenaamde "parverb". Wanneer een dergelijk werkwoord een lijdend voorwerp heeft (en dus een transitief of overgankelijk werkwoord is) wordt het als een zwak werkwoord verbogen. Heeft het daarentegen geen lijdend voorwerp omdat het een intransitief of onovergankelijk werkwoord is dan krijgt het in de onvoltooid verleden tijd een klinkerverandering. Dus

Jeg hengte opp bildet og det hang på veggen.
zwak L.V. klinkerwijziging

In

Rema 1000-sjef hengte opp bilder av butikkyver.

is er een lijdend voorwerp: "bilder av butikkyver".

Zo ook:

De hengte ham ut som en libertiner og en ateist
Ze maakten hem uit voor libertijn en atheïst.

Andere parverb zijn:

1. å brenne	brente (met L.V.)	brent	("(ver)branden")
	brant (zonder L.V.)	brent	("branden")

Romfergen Discovery brente et hull i skylaget og var synlig lenge etter oppskyting.
Het ruimteveer Discovery brandde een gat in het wolkendek en was tot lang na de lancering zichtbaar.

Jeg brente meg på dampen.
Ik verbrandde me aan de stoom.

Ilden brant i to uker og drepte flere personer.
Het vuur brandde (hier beter: "woedde") twee weken en doodde verscheidene mensen.

2. å knekke	knekte (met L.V.)	knekt	("breken", "kraken")
	knakk (zonder L.V.)	knek(ke)t	("breken", "knakken")

Hun knekte armen på glattisen.

Ze brak haar arm op de beijzelde ondergrond.

De knekte koden.

Ze braken de code.

Da greina knakk ramlet de ned.

Toen de tak brak tuimelden ze naar beneden.

Han knakk sammen.

Hij stortte in.

3. å skvette	skvettet (met L.V.)	skvettet	("bespatten", besprenkelen)
	skvatt (zonder L.V.)	skvettet	("spatten")

Presten skvettet vann på ham.

De priester besprenkelde hem met water.

Vannet skvatt i alle retninger.

Het water spatte in alle richtingen.

"Å skvette - skvatt – skvettet" heeft echter nog een tweede betekenis die veel meer voorkomt, nl. "(op)schrikken":

Hun skvatt da han plutselig stod rett foran henne.

Ze schrok toen hij plots voor haar stond.

En in combinatie met "unna": "zich uit de voeten maken":

Alle sauene skvatt unna da vi skulle klappe dem.

Al de schapen liepen weg toen we ze wilden aaien.

4. å smelle	smelte (met L.V.)	smelt	("slaan")
	smalt (zonder L.V.)	smelt	("knallen", "ontploffen")

Han smelte hånden i bordet.

Hij sloeg met zijn hand op tafel. (in het Noors hebben we met een lijdend voorwerp "hånden" te maken)

Det smalt fryktelig da han falt.

Het gaf een geweldige klap toen hij viel.

N.B.: er is ook een (volledig regelmatig) werkwoord dat als infinitief "smelte" heeft:

Snoen smeltet.

De sneeuw smolt.

5. å slenge	slengte (met L.V.)	slengt	("slingeren", "gooien")
	slang (zonder L.V.)	slengt	("slingeren", "wap- peren" – vaak in combinatie met een andere verledentijdsvorm + "og" er- voor)

Hun slengte sekken på ryggen

Hij gooide de zak op zijn rug.

Døra stod og slang i vinden

De deur sloeg open en toe in de wind.

Nog een paar opmerkingen:

A. Verledentijdsvormen met meer dan één verledentijdsvorm die niet aan dit overgankelijk/onovergankelijk systeem beantwoorden zijn die van de werkwoorden:

→ å renne	rent	rent	("steken")
	rant	rent	("stromen")

Han rente kniven i magen på offeret.

Hij stak het mes in de buik van het slachtoffer.

Vannet rant ut av tonna.

Het water stroomde uit de ton.

Dit klopt met wat er tot hiertoe gezegd is, maar ook als "renne" "lopen" betekent is de verleden tijd "rente" – en hier is er van een L.V. geen sprake:

Han rente avsted.

Hij liep weg

→ å brekke	brakk	brukket	("breken" – zowel overgankelijk als onovergankelijk)
	brekte	brekt	(alleen reflexief: "å brekke seg" = "overgeven")

Han brakke armen.

Hij brak zijn arm.

Greinen brakke.

De tak brakk.

En av dem hadde fått seg litt for mye å drikke, og satt og brekte seg hele natten.

Een van hen had wat te veel gedronken en zat de hele nacht over te geven.

→ å rekke	rakte	rakt	("geven", "aanreiken")
	rakk	rukket	("halen" (van bus, trein e.d.) of "slagen in iets")

Jeg trodde han var tørst, og rakte ham min vannflaske.

Ik dacht dat hij dorst had en gaf hem mijn waterfles

Hvis du hadde gått litt saktere så hadde du ikke rukket toget.

Als je wat langzamer had gelopen dan had je de trein niet gehaald.

Det hele skjedde så fort at ingen rakk å gjøre noe.
Alles gebeurde zo snel dat niemand iets kon doen.

Zo ook:

Det var mindretallet som rakte banda i været.
Het was de minderheid die zijn hand opstak.

Maten rakk ikke til flere enn ti.
Er was maar eten genoeg voor tien.

B. Als troost:

Dette skillet mellom verb som tar objekt og de som ikke gjør det, er i ferd med å viskes ut.
(språkforsker Ruth Vatvedt Fjeld)

Det kommer til å bli vanskeligere og vanskeligere å holde fast på slike regler, når de fullstendig mister fotfestet i talespråket. (forfatter og språkforsker Helene Uri)

I muntlig kan vi vel egentlig slurve litt. I skriftlig forventer vi imidlertid en høyere grad av korrekt språkbruk, særlig av journalister som egentlig har språket som sitt viktigste arbeidsverktøy – selv om arbeidsubell nok kan skje i den bransjen også! (politiker Johnny Olsrud)

Tydeligvis blir det vanskeligere og vanskeligere å holde styr på den typen parverb hvor det ene betegner en overgang og det andre en handling som krever objekt (journalist og kulturredaktør Per Egil Hegge)

C. Het begrip "parverb" wordt soms ook in een algemenere betekenis gebruikt voor twee werkwoorden die goed op elkaar lijken en semantisch verwant zijn (vb. legge/ligge, falle/felle, sitte/sette enz.)

Oefeningen

Oefening 1: vul de juiste vorm in

1. Han _____ henne pokalen. (rakk/rakte)
(en pokal = een beker)
2. Mange stod og så på at skuret _____. (brant/brente)
(et skur = een schuur)
3. Da bonden kastet vann på hunden, _____ vi unna. (skvatt/skvettet)
4. Jakka lå og _____ i gangen. (slang/slengte)

5. Han skrev til meg, men jeg _____ ikke å svare. (rakk/rakte)
6. De _____ papirene. (brant/brente)
7. Greinene _____ da jeg prøvde å ta tak i dem. (knakk/knekket)
8. Hansen _____ ikke toget. (rakk/rakte)
9. Vi _____ nøtter. (knakk/knekte)
10. Avfallet _____ i hagen. (brant/brente)
11. Jeg _____ opp gardinene i går. (hang/hengte)
12. Vi _____ sekken på disken og sa av vi hadde funnet en gullskatt. (slang/slengte)
(en disk = een toonbank)
13. Han _____ så svetten _____. (rant/rente)
14. Per _____ hatten på knaggen. (hang/hengte)
(en knagg = een haak)
15. Det _____ i ovnen. (brant/brente)
16. Han _____ handen til legen, som tok den. (rakk/rakte)
17. Armene _____ slapt på hver side av stolen. (hang/hengte)
18. Hun svarte før de _____ å svare. (rakk/rakte)

Oefening 2:

1. Ingen i rederiet hadde _____ å glemme den sene augustkvelden. (rekke)
(et rederi = een rederij)
2. Jeg _____ ut hånda slik at jeg _____ bussen. (rekke)
3. Andre store malerier med gule gullrammer _____ tett i tett. (henge)
(en gullramme = een vergulde lijst)
4. Halmen _____ godt. (brenne)
(halm = stro)
5. Han prøvde helt fra starten å få knekt sine motstandere, men han _____ selv sammen etter to runder. (knekke)
6. Gardinene hang og _____ (slenge)

7. Jeg skulle levert oppgaven min for lenge siden, men jeg har vært så opptatt at jeg ikke har _____ det. (rekke)

8. I fullt sinne _____ han boka i veggen. (slenge)
("i fullt sinne" = razend)

9. Nøtta _____ i flere biter. (knekke)

10. Hun _____ fra seg veska i gangen. (slenge)

11. "Landet de _____" er en roman av Harry Westrheim. (brenne)

12. Lillestrøms målvakt, Heinz Mueller _____ seg etter ballen. (slenge)
(en målvakt = een doelman)

13. Alle skvatt da det _____. (smelle)

14. I 1997 _____ Olav Torheim skolebøker på bokmål i protest mot bokmålsdominansen i samfunnet. (brenne)

15. Han ble sur og _____ seg ned i en stol. (slenge)

16. Døra _____ igjen. (smelle)

17. Hun kunne høre vannet som _____ (renne)

18. Vinden blandet seg med en eim av _____ tobakk. (brenne)
(en eim = een geur)

Oefening 3: juist of verkeerd?

1. Vi brant alle papirene.

2. Jeg hengte opp medaljen så den hang på veggen.

3. Det smalt da han kjørte i et hull i veibanen.

4. Han forsov seg og rakk ikke flyet.

5. Han knekket sammen da Rosenborg tapte finalen.
(å forsove seg = zich verslapen)

6. De knakk en flaske vin.

7. Leselampe i underkøyen hang og slang.
(en underkøye = onderste couchette)

8. Hun kom inn døren, slengte av seg jakken, og kikket på ham med et stygt blikk.
9. Genseren hang på knaggen.
10. Det tok seks år før jeg knakk koden.
11. Skihopperen som var uheldig og knekte beinet.
12. Understellet knakk under landing.
(et understell = onderstel (van een vliegtuig))
13. Han skvatt vann på ungene.
14. I 2005 brente Høyre-politikeren Harald Victor Hove en nynorskordliste i protest mot obligatorisk opplæring i sidemål på skolen.
(opplæring = onderwijs)
15. Han plasserte det største bildet over peisen. De tre andre hang han på linjen ved siden av seksjonen.
16. Maktesløsheten han følte over å ikke kunne gjøre noe, hadde knukket ham.
17. Ekspeditøren rakk meg en flott gitar.
18. Huseieren brant avfall i hagen.
19. Hun leste hele dagen, men hun rakk ikke å bli helt ferdig med boka.
20. Flyet knekte understellet under landing.
21. Sigaretten brente hull i duken.
22. Støvfrakken hengte på en stumtjener ved vinduet.
(støvfrakk = stofjas; stumtjener = kleeerhanger)
23. "Det er jeg som skal takke", sa hun og rakk ham hånden.

Oefening 4: vervolledig de vertalingen.

1. Ze had, zonder dat er daar enige noodzaak voor was, de hand opgestoken.
Hun hadde ganske unødvendig _____ opp hånden.
2. We zijn er niet in geslaagd om te checken of het bedrag betaald is.
Vi har ikke _____ å sjekke om beløpet er betalt.

3. Toen ze vertrok gooide ze twee zwarte jeansbroeken in de reiszak.
Da hun reiste, _____ hun to svarte jeans i sekken.

4. Ze gaf hem de mok.
Hun _____ ham kruset.

5. Hij hing een lijst in de kamer op.
Han _____ opp en liste på rommet.

6. Haar stem brak en haar tranen vloeiden.
Stemmen hennes _____, og tårene hennes _____.

7. Zonder op antwoord te wachten, sloeg ze de deur weer toe.
Uten å vente på svar _____ hun døra igjen.

8. In de kast hinger er twee pas gestreken kledingstukken.
I skapet _____ det to nystrøkne plagg.

9. Hun blikken brandden in m'n rug.
Blikkene deres _____ i ryggen min.

10. Hij stond op voor ze de kans had om te reageren.
Han reiste seg før hun _____ å reagere.

11. Indien hij de bus niet haalde moest hij een heel uur wachten.
Hvis han ikke _____ bussen, måtte han vente en hel time.

12. Het lijkt hing heel stil.
Liket _____ ganske stille.

Oplossingen

1. Bezittelijk voornaamwoord derde persoon enkelvoud en meervoud

Oefening 1

a.

1. Huset **hennes** ligger ca. 5 km fra byen. (deel van het onderwerp)
2. Derfor trenger hun bilen **sin** når hun skal treffe vennene **sin**. (verwijst twee maal naar het onderwerp "hun")
3. Vennene **hennes** bor i sentrum. (deel van het onderwerp)
4. Men nå er bilen **hennes** gått i stykker. Den står på verksted. (deel van het onderwerp)
5. Vennene **hennes** sier at hun kan ta buss. (deel van het onderwerp)
6. Men Gro er så avhengig av bilen **sin**! (verwijst naar het onderwerp "Gro")
7. Han var ektemannen **hennes**.

b.

1. Han sier at nøkkelen **hans** var gammel. (deel van het onderwerp)
2. Han sier at han må hente barna **sine**. (verwijst naar onderwerp "han")
3. Han sier at barna **hans** er i barnehagen. (deel van het onderwerp)
4. Han sier at **hans** kone er bortreist. (deel van het onderwerp)
5. Han sier at han savner **sin** kone. (verwijst naar onderwerp "han")
6. Han sier at han liker huset **sitt**. (verwijst naar onderwerp "han")
7. Han sier at huset **hans** er nytt. (deel van het onderwerp)

c.

1. van Eva ("sin" verwijst naar het onderwerp van de (bij)zin en dat is "Eva")
2. van Jens (of eventueel van een ander (mannelijk) persoon, maar het is zeker Eva's auto niet die gewassen zou moeten worden)

Oefening2

1. sin (verwijst naar het betrekkelijk voornaamwoord "som" dat het onderwerp de bijzin is)
2. hennes ("Sara" is geen onderwerp maar meewerkend voorwerp)
3. hans (ze behartigen Jens' belangen hier, niet hun eigen belangen)
4. hennes ("vår" zou eventueel ook kunnen)
5. sin (we kunnen geredelijk aannemen dat hij zijn eigen pak aantrekt)
6. hans/hennes (kan over een in deze zin niet nader bepaalde man ("hans") of vrouw ("hennes") gaan)
7. hennes (onderwerp is niet "hun" maar een onderwerpszin: "hva hun sa og ikke sa nå")
8. sin (verwijst naar het onderwerp "Frankrike")
9. hans (slaat terug op "fyr" en dat is geen onderwerp – "fyr" wordt uitsluitend voor een man gebruikt)
10. hennes (onderwerp van de zin is "det" en dit is geen utbrytning)
11. hennes (het zijn haar bloedrode nagels, noet die van hem)
12. sine (als het zijn eigen kleren zijn – "utbrytning"); hennes/ hans/ deres als het iemand anders zijn/haar/hun kleren zijn)
13. hans (maakt deel uit van het onderwerp)
14. hans of hennes lijkt hier de logische keuze behalve wanneer ze in de spiegel kijkt en haar eigen ogen ziet.
15. hans of hennes ("mitt" zou natuurlijk ook kunnen, maar dat is hier geen keuzemogelijkheid)

16. hans of hennes; "sine" is hier onmogelijk: Jeg kan moeilijk ergens zitten en terzelfder tijd naar je eigen voetstappen op de trap luisteren.
17. sine ("garpegenitiv)

2. Bijwoorden van tijd en bijwoorden van plaats:

Oefening 1

1. Katten er inne.
2. Hunden vil gjerne ut.
3. Jeg fryser. Jeg tror jeg går inn.
4. Han kommer alltid hjem klokken seks.
5. Jeg liker å være hjemme om kvelden.
6. Ole, kan du komme hit?
7. Jeg gikk bort til huset.
8. Han gikk ned til stranden.
9. Jon står der borte.
10. De stod oppe på broen. (dit is een plaats geen beweging; wel bijvoorbeeld: "Jeg stod opp klokken syv i dag")
11. Han lengtet hjem.

Oefening 2

1. Han gikk gjennom porten med hendene godt ned i bukselommene. (hij steekt zijn handen niet in zijn broekzakken, ze zitten daar al)
2. I tre sprang var han borte ved boksen.
3. Folk løp fram og tilbake.
4. Tiden var inne for å sykle hjem igjen.
5. Han hadde gått ned i vaskerommet for å ta vasken ut av maskinen
6. Det skal jeg huske, hvisket hun og snudde seg bort.
7. Langt ute fra land og ennå skjult av disen satt sjøfuglene.
8. Da hun hadde lagt seg, satt han lenge oppe.
9. Stemmene deres var langt borte.
10. Jeg må stikke ned i lugaren og hente noen sigaretter.
11. Så gikk han hjem og spiste frokost.
12. Alt dette var langt borte nå.
13. Marbella lå på den spanske solkysten. Hun ville i hvert fall undersøke hos reisebyrået hva det kostet å reise dit en uke i september.
14. Fordi kvelden var ennå mild og lyst satt han ute i hagen.
15. Jeg har så mye mat i fryseren hjemme at det er nok til et halvt år.
16. La oss nå gå inn og drikke kaffe.
17. Han hadde sett at hun lot lyset brenne i garasjen og regnet med at hun ville gå tilbake dit.
18. De var så langt borte at de ikke kunne høre henne.
19. De tykke murveggene stengte vårsolen ute.
20. Kom hit, det er her det skjer!
21. Du får ikke lov til å ta bilder her inne, men du er hjertelig velkommen til å komme inn.
22. Det var sensommer, og folk var ute i hagene sine.
23. Dette er trappen ned til utgangsdøren.
24. Vi skal ikke til Oslo. Jens og Marit kommer hit i stedet.
25. "Jeg lå konvolutten i skuffen," sa hun. "Du må ha rotet den bort."
26. Jeg er redd konvolutten er blitt borte. (vergelyk met de vorige zin: daar is er sprake van een verwijdering)

3. "Da" en "når"

Oefening 1

1. Bjørnen reiste seg opp på to bein da han så den vettskremte gutten.
2. Da det begynte å regne, forlot vi parken.
3. Når det er helg, blir det ofte mer trafikk. (drukt iets algemeens uit; er wordt trouwens een tegenwoordige tijd gebruikt)
4. Jeg skrev mange brev _____ jeg var student. (dat het veel brieven waren doet niets ter zake; je was maar één keer student)
5. Hun gråt da hun hørte hva som hadde skjedd.
6. Da hun oppdaget feilen, rettet hun den med en gang.
7. Når sola skinner, blir han alltid i godt humør.
8. Hun var nesten alltid i leiligheten når jeg kom hjem. (cf. "nesten alltid")
9. Da vi dro, sto fremdeles bagasjen igjen.
10. Min kone var i Egypt på ferie da krigen brøt ut.

Oefening 2

1. Tor Ivar Haugen fra Beitstad hadde plutselig en stor bjørn like foran seg da han syklet til skolen fredag morgen.
2. Når prisen på noe stiger, er det færre som etterspør det eller ønsker det. (tegenwoordige tijd)
3. Det var en av de få gangene denne vinteren da han nesten var lykkelig. (cf. "en av de...")
4. Når han underviste om hukommelse, pleide han å gjøre et enkelt eksperiment. (een gewoonte: cf. "pleide")
5. Han følte en viss sorgløshet når han en gang i måneden møtte klubbkameratene. ("en gang i måneden" wijst duidelijk op een herhaling)
6. Man skal ikke ha sine søndagsbukser på seg når man kjemper for frihet og sannhet. (tegenwoordige tijd)
7. Da Johanna hadde lagt seg, satt han lenge oppe.
8. Jeg sovnet da de var halvferdig.
9. Mange fremholder meg som et eksempel når det gjelder å ha tålmodighet med folk.
10. Mange kan ta en slik forferdelig hendelse ganske rolig og så falle fullstendig sammen når de blir alene. (tegenwoordige tijd)

4. Verwijswoorden

1. Jeg tar av meg slippet og putter det i jakkelommen. (slippet)
2. Han drømte om å få bo en natt eller to in en av de store suiteene. (en suite)
3. Han gikk inn og satte seg på en av stolene. (en stol)
4. Den 23. juni var en av de lyseste dagene i året. (en dag)
5. Jeg fant noen penger bak denne skuffen. Gjemte du dem der? ("penger" is een meervoud)
6. Hvis du har lyst til å drikke noe kan du ta melk. Den står i kjøleskapet. ("melk" is geen onzijdig woord)
7. Forfatter J. K. Rowling har allerede røpet at to viktige personer kommer til å dø i løpet av den siste boken, og hun har ikke utelukket at en av dem kan bli Harry Potter. (en person)
8. Uten å legge fra seg brevet gikk han med det i hånden gjennom stuen mot entréen. (brevet)
9. Forrige gang jeg kjøpte en avis, leste jeg den på bussen.
10. Jeg vil gjerne selge fjernsynet mitt. Jeg har funnet et bedre. (et fjernsyn)
11. Bilen ble vasket for tre dager siden. Nå er den skitten igjen. (bilen)
12. En av de viktigste debattene om impresjonismen ble ført mellom Herman Bang og Claude Monet i februar 1895 på Bjørnegård Pensjonat i Sandvika. (en debatt)
13. Du må være norsk statsborger eller fra et av våre skandinaviske naboland. (et land)
14. Hun dampet iltert på sigaretten før hun knuste den i askebeget. (sigaretten)
15. De har stanset bilen ved en rasteplass, og et av barna klatrer over gjerdet for å plukke noen markblomster. (et barn)
16. Du pappa, hør her. Nesten alle i klassen har piano. Jeg holder med mamma, vi burde skaffe oss et altså. (et piano)
17. Om natten smeltet snøen og om dagen frøs den til is. (snøen)
18. Allerede da var litteratur en av hans store interesser. (en interesse)
19. Chelsea har tilbudt tre år, mens jeg bare har ett igjen i Real Madrid, sa den brasilianske backen.
20. Hvem bør undersøke om de er smittet?
Personer med feber over 38,5 og luftveissymptomer eller lungebetennelse, OG som enten har vært i kontakt med et bekreftet tilfelle av svineinfluensa mens det var syk ELLER har vært i et område der det er vedvarende lokal smitte av viruset. (verwijst naar "et bekreftet tilfelle")
21. Da var altså ett av problemene hennes løst. (telwoord; et problem). Men det var det minste.
22. Har du pass?
Ja, her er det. (et pass)
23. Det finnes i mennesket dype instinkter som det ikke er seg bevisst. (et menneske)
24. Hun holdt brevet opp et øyeblikk. Så stakk hun det tilbake i lommen. (brevet)
25. Noe nært familiemedlem var han ikke, selv om han oppførte seg som et. (et familie medlem)

5. "Enda" en "ennå"

1. Han aktet tydeligvis ikke å fortelle noe ennå.
2. Kinesisken min er ikke så god ennå.
3. Han er ikke kommet ennå, enda han lovet å være presis.
4. Han likte det dårlig, men hans kone likte det enda dårligere.
5. Enda tre tilfeller av svineinfluensa er påvist i Storbritannia.
6. Han gjennomgikk i tankene det hele ennå en gang.
7. Ennå hadde de ikke skjønt at det var fare på ferde.
8. Han ble enda mer nervøs.
9. Hvorfor slo du av pc-en, enda jeg sa du ikke skulle gjøre det?
10. Langt ute fra land og ennå skjult av disen satt sjøfuglene og konverserte hverandre på skjærene.
11. Enda jeg har ropt flere ganger, har han ikke stått opp ennå!
12. Kvelden var ennå mild og lyst.
13. Han er ikke kommet ennå, men igår kom han enda seinere.
14. Jeg har ennå ikke fått brevet ditt.
15. Jeg har ikke gjort det ennå, men skal gjøre det senere.
16. Derfor snek jeg meg inn på rommet hennes enda jeg ikke fikk lov.

6. Progressieve en conservatieve woorden en vormen:

	RB	MB	R
1. "trett": "Jeg er trett og vil sove."			x
2. "barna": "Barna ble hentet fra skolen."		x	
3. "snakka": "Hva snakka du om?"	x		
4. "hytten": "Når ble denne hytten bygget?"			x
5. "torg": "Han handler frukt og grønnsaker på torget."		x	
6. "stein": "Han sov som en stein."		x	
7. "frem": "Han fortalte hva han hadde tenkt seg frem til."			x
8. "etter": "u kommer etter t i alfabetet."			x
9. "drog": "Hvilken vei drog han?"		x	
10. "vatn": "Vi satte båten på vatnet."	x		
11. "sort": "Som et sort kjempetusenben fortsatte køen oppover bakken."			x
12. "jevn": "Ordene gled i jevn strøm gjennom hodet på Lars."		x	
13. "vesle": "Det vesle uret tikket tydelig."		x	
14. "sju": "De giftet seg bare sju måneder før han ble født."		x	
15. "mi": "Boka mi ligger på bordet."	x		
16. "hustru": "Helt sikkert ville 9 av 10 ha valgt å bli hustru og mor om de bare hadde kunnet velge om igjen!"			x
17. "tretti": "Hun kunne ikke være stort mer enn tretti."		x	
18. "sjøl": "Kanskje han sjøl ville sagt til slutt at det ikke var sant."	x		
19. "en og nitti": "en og nitti stoler."			x
20. "sig": "Plutselig bestemte han sig."			x
21. "språk": "Disse tall taler sitt tydelige språk."		x	

Enkele opmerkingen

1. "Trett" is conservatief bokmål, hoewel zeker oudere mensen het nog vaak verkiezen boven "trøtt.

2. "Barna" is in modern Noors de enige mogelijke vorm – "barnene" wordt niet meer gebruikt.
3. De grote meerderheid van de bokmålsprekers gebruikt "snakket"
4. Wordt nog nauwelijks gebruikt (in Bergen misschien?); dit is een van de vrouwelijke woorden waar de bepaalde vorm nu zo goed als altijd "hytta" is.
5. De riksmålvorm is "torv".
6. "Sten" is conservatiever.
7. De moderate vorm is "fram".
8. Heel conservatief; de krant Aftenposten stopte er al een hele tijd geleden mee en schrijft nu ook "etter". HSognefjorden er flott. Fjord i strålende sol, stille vann og sne på fjellet er bare utrolig" met "sne" in plaats van "snø" stond bijvoorbeeld nog in eeninterview in Aftenposten van 26.08.10.
9. "drog" (en niet "dro") is de vorm waaraan språkkonsulent Finn-Erik Vinje de voorkeur geeft.
10. De gebruikelijke vorm is "vann".
11. De moderate vorm is "svart".
12. De radicale vorm is "jamn".
13. Wordt gebruikt naast "lille".
14. Sinds 2005 mag naast "sju" ook weer "syv" in het bokmål.
15. Dit is radicaal bokmål net zoals bijvoorbeeld "kona mi" (15.200 resultaten met Google tegenover 37.800 voor "min kone" – Google moet (net als andere zoekmachines) wel altijd met voorzichtigheid gehanteerd worden omdat ook oudere documenten doorzocht worden).
16. Dit is eigenlijk gewoon een verouderd woord; tegenwoordig wordt praktisch alleen "kone" gebruikt.
17. In tegenstelling tot "syv" werden de vormen "tredve" en "tyve" in 2005 niet weer in het bokmål opgenomen; het blijven riksmålvormen.
18. "selv" is de courantst gebruikte vorm
19. Dit is de oude manier van getallen zeggen; sinds 1951 moet het officieel "nittien" zijn.
20. Heel oude schrijfwijze; nu wordt altijd "seg" gebruikt.
21. Er bestaat ook een riksmålvorm "sprog" zoals in "Det Norske Akademi for Sprog og Litteratur".

7. "Færre" en "mindre"

- a. 1. Hans bil er *mindre* enn min. (kleiner dan)
2. Hun er *mindre* pen enn meg. (minder mooi; voor een adjectief: omgekeerde comparatief)
3. Er det *færre* biler på Lilehammer nå? (meervoud: minder auto's)
4. En dusj bruker *mindre* vann. (minder water; "færre" wordt niet voor een enkelvoud gebruikt)
5. Flere spørsmål, men *færre* svar! ("svar" is een meervoud: cf. "flere spørsmål")
6. Det er *færre* jobber her.
7. Tyskerne drikker stadig *mindre* øl. ("øl" is een stofnaam en dus een enkelvoud)

- b. 1. Ny motorvei mellom Grimstad og Kristiansand har gitt både vesentlig *færre* og *mindre* alvorlige ulykker enn før. (minder (qua aantal) én minder ernstige)
2. Er den nye leiligheten *mindre* enn den gamle? (kleiner)
3. Er huset større enn deres?
Nei, det er *mindre*.
4. Isbjørnen trues av miljøgifter og *mindre* sjøis.
5. Grønn kampanje ga *mindre* biltrafikk
6. *Færre* leser aviser. (d.w.z. "færre mennesker" → minder)
7. Er mat fra mikrobølgeovnen *mindre* sunn enn annen mat? (omgekeerde comparatief: "minder gezond")
8. Flere behandles, *færre* legges inn. Antall sykehusinnleggelseser går ned, men mer bruk av dagbehandling og poliklinikk medfører at flere pasienter blir behandlet i spesialisthelse-tjenesten. (zie 6)
9. Jo *mindre* man tenker, desto bedre er det.
10. *Mindre* salt gir sunt hjerte.
11. Det er gledelig at det blir *mindre* reklame for mat som inneholder mye sukker.
12. Dyr er *mindre* farlige enn mennesker.
13. *Færre* studenter stryker. Strykprosenten ved universiteter og høyskoler gikk ned fra 2008 til 2009.
14. *Færre* menn blir fedre: Hver fjerde mann over 45 år er nå barnløs.

8. Lang etc

Oefening 1

1. En lang mur.
2. Han sprang langt. (bijwoord geeft afstand aan: "Hij sprong ver"; "han sprang lenge" kan eventueel ook, maar betekent zoiets als "Hij liep (een) lange tijd zoals in: "Jens Kristian Berg fra Tromsø tok sin andre maratonseier i Midnight Sun Maraton lørdag kveld. Han sprang lenge sammen dansken Lars Velds -- som slo ham under Rotterdam Maraton i vår. "
3. Hvor langt har dere reist? 200 mil. (het antwoord "200 mil" geeft aan dat het hier over afstand gaat).
4. Det var en lang reise. (bijvoeglijk naamwoord)
5. Jeg drømte at jeg var i et langt hus med mange rom. [adjectief]
6. Hvor lenge har dere bodd her? I to måneder. (het antwoord "i to måneder" geeft aan dat het hier over tijd gaat)
7. Skal dere bli her lenge?
8. Det ble mange lange dager.
9. Bilturen var lang.
10. Har du lang vei til skolen?
11. Tar det lang tid?
12. Hvor lang vei er det til busstoppet? (maar: "Hvor langt er det til...)
13. Har du lest den lange boka?
14. Det er lenge siden jeg har skrevet til deg.
15. Jeg skrev et langt brev i går.
16. Det har vært en lang og vanskelig dag.
17. Vi har gått en lang tur.
18. Vi hadde en lang telefonsamtale. Vi snakket lenge. ("lang" is een adjectief; "lenge" een bijwoord van tijd)
19. Det var en kort tur, men de var borte lenge.
20. Har du kjent henne lenge?

Oefening 2:

1. Vi er på langt nær ferdige. ("verre van")
2. Du trenger ikke reise langt for å få en ekte cruise-opplevelse. (bijwoord: "ver")
3. Jeg vet ikke hvor langt eller lenge vi løp. (afstand + duur)
4. Du må gjerne gå inn så lenge.
5. Sjefen min ble rasende fordi jeg ble borte for lenge.
6. Ferskvarer holder seg ikke lenge i varmen.
7. De fortalte at de savnet Helena, men regnet med at hun ville bli lenge borte.
8. Veien til hytta virket forferdelig lang. (adjectief na het koppelwerkwoord "å virke": "lijken"; vergelijk: "T-banen lå langt unna Sogn. Eller, egentlig ikke, kanskje 10 minutter. Men det var varmt. Så det virket langt.)
9. Det er langt å gå 9 mil på ski! (adjectief)
10. De satt der til langt på natt og planla fremtiden. (bijwoord) ("langt på natta" duidt geen periode aan, maar een "afstand in de tijd".)
11. Med en viss porsjon arroganse kan man komme langt. (bijwoord)
12. De visste at det kunne bli meget lenge til de så hverandre igjen.
13. De må ha vært lenge siden. ("moet lang(e) tijd) geleden geweest zijn")
14. Det er lenge siden jeg sist så henne.
15. Det er langt å gå hele veien.
16. Det var noen minutter som virket pinlig lange. (adjectief na koppelwerkwoord "virket" – vgl. "det var noen lange minutter")

17. Ytringsfriheten går langt.

Oefening 3

1. Jeg sprang langt, men hadde jeg vært i bedre form, kunne jeg sprunget enda lenger. (2x bijwoord)
2. Vi gikk langt og lenger enn langt. ("lenger enn langt" = "heel ver")
3. Jeg har lengre skolevei enn deg. (adjectief)
4. Vi går lenger på skolen enn før. (bijwoord; comparatief van "lengde")
5. Veien er lengre enn jeg trodde. (adjectief; comparatief van "lang")
6. Du var her lenger enn meg.
7. Japanske kvinner lever lengst.
8. Listen ble lengre enn hun trodde. (adjectief na koppelwerkwoord)
9. Timen varte lenger enn den skulle. (comparatief van het bijwoord "lengde")
10. Raftsundet bro i Lofoten er den lengste broen i verden av denne typen

4. lenger, lengre, lengst, lengste

1. Hun vinket til noen hun kjente lenger bak i lokalet. ("langt bak i lokalet": "langt" is een bijwoord hier: "bak" is immers geen zelfstandig naamwoord; dus is de comparatief "lenger")
2. Bestefar hadde levd lenger enn noen trodde var mulig. (comparatief van het bijwoord "lengde")
3. Jeg gidder ikke å høre på dette kvinnefolkpratet lenger. (idem)
4. Sola gikk ned og skyggene ble lengre. (adjectief na koppelwerkwoord "bli")
5. Jeg kom fram på stien et godt stykke lenger framme enn han. (comparatief van het bijwoord "langt")
6. En idrettsutøver vil gjerne være raskest, hoppe høyest eller løpe lengst.
7. Hun vil at lærerne skal ha lengre arbeidsdag. (adjectief)
8. En gang gikk veien til mannens hjerte gjennom magen, men slik er det visst ikke lenger. (comparatief van "lengde")
9. Verdens lengste negler knakk. Lee Redmond fra Salt Lake City i USA mistet rekordneglene i bilulykke.
10. Det hoppet var lengre enn jeg hadde trodd. (adjectief na koppelwerkwoord "være")
11. Læreren så at han måtte skrive en lengre stil neste gang. (adjectief)
12. Vi har ikke lenger bruk for så mange arbeidere.

9. "å" en "og"

Oefening 1

- a. Per var ute og spilte golf med sjefen sin. (Per var ute og Per spilte)
- b. Alle kom for å delta på treninga, men hallen var stengt. (verleden tijd: "kom for å delta")
- c. Det skjer over alt i verden hvor det er bruer og tunneller. (hvor det er bruer og hvor det er tunneller)
- d. Jeg skal (gå) på Stovnersenteret for å spise pizza. (verleden tijd: "Jeg skulle gå på S. for å spise pizza")
- e. Jeg skal på Stovnersenteret og spise pizza. (Jeg skal gå på S. og jeg skal...)
- f. LSK holdt ballen på bakken og lyktes med det i stor grad.
- g. Ronny, nå må du gå og legge deg.
- h. Han ble stående og se på henne i noen sekunder. (bli + voltooid deelwoord + og + infinitief)
- i. Vi sang og danset.
- j. Jeg slapp å snakke med ham. ("slapp" is al een verleden tijd en het tweede werkwoord is een infinitief)
- k. Han lot dem stå og vente.
- l. Han lovet å komme ofte.
- m. Rødhetten og ulven snakket med hverandre. (nevenschikkend)
- n. Han satte seg ned for å tenke.
- o. Jeg liker å spille fotball og håndball.
- p. Han sitter og leser.
- r. De ropte og skrek.
- q Bli her og ikke vær så feig!!! (nevenschikking van twee imperatieven)
- s. Vi har jobbet og slitt.
- t. Hun likte å synge.
- u. Han liker å ligge og lese.
- v. Han lukket øynene og lyttet.
- w. Kona likte ikke bilen, så vi blir vel nødt til å gi henne en annen.
- x. Du trenger noen å snakke med.
- y. Det begynner å bli sent.

Oefening 2

- A. det er nemlig broren hans du sitter og spiser .
- B. vi pleier bevisst å satse på litt utradisjonelle bankere, for å være med i kampen om de store pengene.

Oefening 3

- a. De ble sittende og vente. (bli + voltooid deelwoord + og + infinitief)
- b. Han tenkte å reise ut og bade. ("Han reistye ut og badet")
- c. Han var så frekk å spørre meg om han besto eksamen!!!
- d. Hun reiste seg for å slippe å snakke med dem.
- e. Barna skulle begynne å lære å male.
- f. Moren kunne ikke kunsten å slutte å røyke. ("Hun sluttet å røyke")
- g. Hun pleier sin far og mor.
- h. De pleide å drikke kaffe og prate og le.
- i. Å, er det deg igjen? (uitroep van verrassing)
- j. Virkelig? Er du også en søt liten pusekatt, akkurat som jeg? Skal vi møtes og leke sammen nede ved elven? (samentrekking van "Skal vi møtes og skal vi leke ...")
- k. Tiden var inne for å sykle hjem igjen.
- l. Det var i og for seg ikke så merkverdig.

- m. Vær så snill å ikke gå fra meg. (vergelijk: "Vær så snill og ikke gå fra meg")
- o. Hvem var det som stod og banket?
- p. De fikk meg til å prate om mange ting.
- r. Vi var de eneste på hele hotellet, og det var sant å si en skam.
- s. Vil du være så snill å svare på dette spørsmålet? (vergelijk: "Vil du være snill og svare på dette spørsmål?")

Oefening 4

A. Dette var litt av en historie! Du har god fantasi, og en veldig fin måte å skrive på, fortsett å utvikle dette. Historien om Bernt er noe av det mest romantiske jeg har lest!

B. En krokodille som skulle bedøves, gikk plutselig til angrep i en dyrehage på Taiwan. Dyrlegen, som trodde at dyret var i ferd med å sovne inn, fikk revet av den ene underarmen. Heldigvis klarte han å komme seg ut av buret, men armen hans ble hengende igjen i kjeften til krokodillen. Politiet ble innkalt, og de måtte skyte krokodillen for å få tak i armen.

Dyrlegen ble straks kjørt til et sykehus, og han var ved bevissthet da han ble lagt på operasjonsbordet. En time senere ble armen brakt inn, og legene kunne starte operasjonen med å sy den på igjen. Det var en komplisert og vanskelig operasjon, for det var mange muskler, nerver og blodårer som skulle sys sammen for å få til et vellykket resultat.

Oefening 5

- a. Hun skulle ut og kjøre (de motivering is hier weer de "förtidsprøve": "Hun var ute og kjørte")
- b. De ble stående og snakke.
- c. Politiet ville dra og arrestere mannen.
- d. Vi spurte om å få slippe å bli hørt.
- e. Hatten ble hengende og dingle.
- f. Jentene prøvde så å si aldri å lure seg unna. (uitdrukking "så å si")
- g. De ville inn og se på fjernsyn ("De ville inn og de ville se ...")
- h. Diplomaten ble stående og rødme og stamme.
- i. "Alle som hadde lyst til å komme og delta i debatten hadde anledning til det" la han til. ("Alle som hadde lyst til å både komme og delta i debatten")
- j. La være å kjøre!
- k. Nippende til konjakken lente han seg bakover og lukket øynene.
- l. Han sa opp jobben sin på postkontoret for å begynne å skrive på heltid.
- m. Nå er vi framme, sa han. – Vær så god og stig av. (maar: "Vær så god å stige av": in dit geval wordt "vær" niet meer als een imperatief ervaren)
- o. Jeg ble bare sittende og tenke litt.
- r. Han måtte huske å ta boken med.
- s. Til tross for at han var enslig og bare hadde seg selv å tenke på, begynte han å få pengeproblemer.
- t. De ringte og ba ham _____ komme til Stockholm for å snakke om saken. (hier is helemaal na geen "å" nodig; "å be" wordt immers gecombineerd met een infinitief zonder å: "han ba meg komme")
- u. Jeg ba deg om å ikke gjøre det. (vergelijk: "Jeg ba deg ikke gjøre det")
- v. Hunden hadde en plagsom tilbøyelighet til å tygge på alt den kunne få tak i.
- x. Han vil være med, han og! (betekent "ook" hier)
- y. Å er siste bokstav i alfabetet. (zelfstandig naamwoord)
- z. Vil du være snill og fortelle oss hva du tenker?

Oefening 6

1. De begynte å hoppe og danse.
2. De skulle ut og reise, vel å merke.
3. Å huske å få med seg alt er ikke lett.
4. Hun ble sittende og synge litt, hun hadde ikke lyst til å gå ut.
5. De kunne lese og skrive og regne.
6. Sant å si liker jeg å lage mat.
7. Tenk å kjøpe en sofa som er vond å sitte i!
8. Tiden går med til redigering og å skrive nye artikler.
9. De satt og la ut om fisketuren og fangsten.
10. De fikk lære kunsten å tilberede og smake til maten.

10. Parverb

Oefening 1

1. Han rakte henne pokalen. ("gaf")
2. Mange stod og så på at skuret brant. (zonder lijdend voorwerp)
3. Da bonden kastet vann på hunden, skvatt vi unna. ("zich uit de voeten maken")
4. Jakka lå og slang i gangen. (zonder lijdend voorwerp)
5. Han skrev til meg, men jeg rakk ikke å svare. ("erin slagen")
6. De brente papirene. (met lijdend voorwerp)
7. Greinene knakk da jeg prøvde å ta tak i dem. (zonder lijdend voorwerp)
8. Hansen rakk ikke toget. ("halen" van trein)
9. Vi knekte nøtter. (met lijdend voorwerp)
10. Avfallet brant i hagen.
11. Jeg hengte opp gardinene i går.
12. Vi slengte sekken på disken og sa av vi hadde funnet en gullskatt.
13. Han rente så svetten rant. (1ste vorm: als "å renne" "lopen" betekent is de onvoltooid verleden tijd zwak, ook al is er geen lijdend voorwerp; 2de vorm: "vloeiende, stroomde": geen lijdend voorwerp)
14. Per hengte hatten på knaggen.
15. Det brant i ovnen.
16. Han rakte handen til legen, som tok den.
17. Armene hang slapt på hver side av stolen. (geen lijdend voorwerp)
18. Hun svarte for de rakk å svare.

Oefening 2:

1. Ingen i rederiet hadde rukket å glemme den sene augustkvelden.
2. Jeg rakte ut hånda slik at jeg rakk bussen.
3. Andre store malerier med gullrammer hang tett i tett.
4. Halmen brant godt.
5. Han prøvde helt fra starten å få knekt sine motstandere, men han knakk selv sammen etter to runder.
6. Gardinene hang og slang.
7. Jeg skulle levert oppgaven min for lenge siden, men jeg har vært så opptatt at jeg ikke har rukket det.
8. I fullt sinne slengte han boka i veggen.
9. Nøtta knakk i flere biter.
10. Hun slengte fra seg veska i gangen.
11. "Landet de brente" er en roman av Harry Westrheim.
12. Lillestrøms målvakt Heinz Mueller slengte seg etter ballen.
13. Alle skvatt da det smalt.
14. I 1997 brente Olav Torheim skolebøker på bokmål i protest mot bokmålsdominansen i samfunnet.
15. Han ble sur og slengte seg ned i en stol.
16. Døra smalt igjen.
17. Hun kunne høre vannet som rant.
18. Vinden blandet seg med en eim av brent tobakk. (Dit is het voltooid deelwoorde als adjectief)

Oefening 3

1. Vi brente alle papirene. ("alle paporene" is het lijdend voorwerp)
2. Jeg hengte opp medaljen så den hang på veggen. (1ste vorm met lijdend voorwerp; 2de zonder)

3. Det smalt da han kjørte i et hull i veibanen.
4. Han forsov seg og rakk ikke flyet.
5. Han knakk sammen da Rosenborg tapte finalen. (geen lijdend voorwerp)
6. De knekte en flaske vin. (lijdend voorwerp)
7. Leselampe i underkøyen hang og slang.
8. Hun kom inn døren, slengte av seg jakken, og kikket på han med et stygt blikk.
9. Genseren hang på knaggen.
10. Det tok seks år før jeg knekte koden.
11. Skihopperen var uheldig og knekte beinet.
12. Understellet knakk under landing.
13. Han skvettet vann på ungene. 14. I 2005 brente Høyre-politikeren Harald Victor Hove en nynorskordliste i protest mot obligatorisk opplæring i sidemål på skolen.
15. Han plasserte det største bildet over peisen. De tre andre hengte han på linjen ved siden av seksjonen. (het L. V. is hier "de tre andre")
16. Makteløsheten han følte over å ikke kunne gjøre noe, hadde knekket/knekt ham.
17. Ekspeditøren rakte meg en flott gitar.
18. Huseieren brente avfall i hagen.
19. Hun leste hele dagen, men hun rakk ikke å bli helt ferdig med boka.
20. Flyet knekte understellet under landing.
21. Sigaretten brente hull i duken. ("hull" = lijdend voorwerp)
22. Støvfrakken hang på en stumtjener ved vinduet. (geen lijdend voorwerp)
23. "Det er jeg som skal takke", sa hun og rakte ham hånden.

Oefening 4

1. Hun hadde ganske unødvendig rakt opp hånden.
2. Vi har ikke rukket å sjekke om beløpet er betalt.
3. Da hun reiste, slengte hun to svarte jeans i sekken.
4. Hun rakte ham kruset.
5. Han hengte opp en liste på rommet.
6. Stemmen hennes knakk, og tårene hennes rant.
7. Uten å vente på svar smelte hun døra igjen.
8. I skapet hang det to nystrøkne plagg.
9. Blikkene deres brant i ryggen min.
10. Han reiste seg før hun rakk å reagere.
11. Hvis han ikke rakk bussen, måtte han vente en hel time.
12. Liket hang ganske stille.